

EUROPEAN COMMISSION

Brusel, 27. ledna 2012
SEC (2012) 91 konečné znění

PRACOVNÍ DOKUMENT ZAMĚSTNANCŮ KOMISE

**POKYNY K POSOUZENÍ DOPADŮ NA KONKURENCESCHOPNOST V
ODVĚTVÍCH V RÁMCI SYSTÉMU POSOUZENÍ DOPADU KOMISE**
**Sada nástrojů pro „posouzení z hlediska konkurenceschopnosti“ určená k použití při
hodnocení dopadů**

PRACOVNÍ DOKUMENT ZAMĚSTNANCŮ KOMISE

POKYNY K POSOUZENÍ DOPADŮ NA KONKURENCESCHOPNOST V ODVĚTVÍCH V RÁMCI SYSTÉMU POSOUZENÍ DOPADŮ KOMISE

Sada nástrojů pro „posouzení z hlediska konkurenceschopnosti“ určená k použití při
hodnocení dopadů

Úvod	4
I. Začínáme	7
Krok 1. Vyžaduje vaše posouzení dopadu konkrétní analýzu dopadů na konkurenceschopnost v jednotlivých sektorech?	7
Krok 2. Jak hluboko bychom měli zajít?	11
II. Kvalitativní screening	13
Krok 3. Které sektory jsou dotčenými sektory?	14
Krok 4. Jaký je vliv na konkurenceschopnost malých a středních podniků (MSP)?	15
Krok 5. Jaký je vliv na nákladovou a cenovou konkurenceschopnost?	16
Krok 6. Jaký je vliv na schopnost podniků inovovat?	20
Krok 7. Jaký může být vliv na mezinárodní konkurenceschopnost sektoru?	20
III. Kvantifikace dopadů: zdroje dat	22
Krok 8: Poskytnutí důkazu o struktuře a výkonnosti přímo dotčených sektorů	22
Krok 8a: Využití existujících studií a následné posouzení pro jednotlivé sektory	23
Krok 8b: Aktualizace stávajících dat	23
Krok 9: Poskytnutí údajů o nepřímo dotčených sektorech	26
Krok 10: Kvantifikace dalších nákladů na zajištění shody anebo operačních nákladů souvisejících s posuzovanou iniciativou	27
Krok 11: Kvantifikace očekávaných dopadů na schopnost dotčených firem inovovat	27
Krok 12: Kvantifikace očekávaných dopadů na mezinárodní konkurenceschopnost dotčených sektorů	28
Příloha 1: Ukázky kvalitativního screeningu dopadů na konkurenceschopnost	29
Příloha 2: Zdroje dat pro kvantitativní analýzu	33

1. Úvod

Účelem této sady nástrojů je pomoci službám analyzovat dopady na konkurenceschopnost na úrovni sektorů při provádění posouzení dopadů návrhu nové politiky.

Systém posouzení dopadu Komise je založen na interaktivním přístupu, který analyzuje výhody a náklady a řeší veškeré významné ekonomické, sociální a environmentální dopady potenciálních nových iniciativ. Analýza různých dopadů by měla odpovídat jejich kvantitativnímu, kvalitativnímu a politickému významu. Je třeba se vyvarovat analytického úsilí, které nevede k dalším informacím nebo nemění závěry či jejich rozsah.¹

Pokyny pro posouzení dopadů Komise (2009) řeší tyto problematiky na obecné úrovni. Je v nich rovněž zdůrazněno, že „při stanovení ekonomických dopadů je třeba věnovat pozornost zvláště faktorům, které jsou obecně považovány za důležité pro produktivitu, a tedy také pro konkurenceschopnost EU. Konkurenceschopnost je měřítko schopnosti ekonomiky zajistit své populaci trvale vysoké a zvyšující se životní standardy a vysokou úroveň zaměstnanosti. Silná konkurence v podpůrném obchodním prostředí je klíčovým hnacím motorem růstu produktivity a konkurenceschopnosti.“² Proto tyto pokyny v části věnované ekonomickým dopadům již obsahují sadu konkrétních otázek souvisejících s konkurenceschopností.³

Čl. 173 odst. 1 Smlouvy o fungování EU

Unie a členské státy zajistí podmínky nezbytné pro konkurenceschopnost průmyslu Unie. Za tímto účelem a v souladu se systémem volného a konkurenčního trhu se jejich činnost zaměří na:

- zrychlování procesu přizpůsobování průmyslu strukturálním změnám,
- podporu vytváření prostředí příznivého pro rozvoj podnikání v rámci Unie, zejména malých a středních podniků,
- podporu prostředí příznivého pro spolupráci mezi podniky,
- podporu lepšího využívání průmyslového potenciálu v oblasti inovací, výzkumu a technologického rozvoje.

Tato sada nástrojů doplňuje pokyny z roku 2009 s cílem důsledným a přiměřeným způsobem dále zvyšovat schopnost služeb analyzovat otázky související s konkurenceschopností. Stejně jako v případě jiných dokumentů, které nabízejí přesnější pokyny ke konkrétním dopadům⁴, nestanovuje nové požadavky ani nezavádí preferenci jedné konkrétní analytické metody.⁵ Ve formě příkladů jednoduše navrhuje způsoby a nástroje, kterými lze konkrétní dopady na konkurenceschopnost v sektorech řešit. Vzhledem k různorodosti dopadů a dotčených skupin

¹ Viz pokyny pro posouzení dopadů, oddíl 3.2.

² Tamtéž, příloha 8.

³ Viz pokyny pro posouzení dopadů, oddíl 8.2. Tabulka 1 „Ekonomické dopady“, str. 33-34

⁴ Viz např. dokument Guidance for Assessing Social Impacts within the Commission Impact Assessment System and the Operational Guidance on Taking Account of Fundamental Rights in Commission Impact Assessments na adrese http://ec.europa.eu/governance/impact/key_docs/key_docs_en.htm

⁵ Hlavně sektorová analýza vs. komplexnější posouzení dopadů prostřednictvím modelů rovnováhy a pod.

a nákladů na podrobnou analýzu bude nutné provést pragmatická metodologická rozhodnutí, která budou muset být v jednotlivých případech řádně zdůvodněna. Nelze použít žádný globální a univerzální přístup. Kvalita posouzení dopadu, včetně posouzení dopadu na konkurenceschopnost, závisí na odbornosti týmu a na řádném projednání v rámci řídicí skupiny PD a konzultaci s aktéry.

Zajištění posouzení těchto dopadů představuje přímé uplatnění principu úměrné a integrované analýzy. Je to v souladu s čl. 173 Smlouvy o fungování EU a odpovídá závazku Komise uvedenému ve sdělení k průmyslovým zásadám „zajistit, aby všechny návrhy právních předpisů, které mají významný vliv na průmysl, prošly důkladnou analýzou dopadu na konkurenceschopnost“. Analýza dopadu na konkurenceschopnost (označovaná jako „posouzení z hlediska konkurenceschopnosti“) se provádí prostřednictvím stávajícího procesu posouzení dopadu, mimo jiné „posouzením a zaznamenáním všech dopadů návrhu na konkurenceschopnost, včetně investic, nákladů, ceny a důsledků pro inovace v průmyslu a jednotlivé sektory a spokojenost zákazníků, a zohledněním potenciálních interakcí mezi politickým návrhem a jinými stávajícími či plánovanými zákony a předpisy“.⁶

Vzhledem k tomu, že v integrovaném přístupu k posouzení dopadu je třeba odpovídajícím způsobem zohlednit **všechny** náklady a výhody, bude možná nutné souhrnnou perspektivu doplnit o hledisko, které více zohledňuje jednotlivé sektory a soustředí se na konkrétní dopad iniciativy na sektory hospodářské činnosti.⁷

Cíle posouzení z hlediska konkurenceschopnosti jsou:

- (1) Dále zlepšit analytickou kvalitu zpráv o posouzení dopadu s ohledem na dopad na konkurenceschopnost;
- (2) Umožnit navržení zásad, které plně zohledňují dopady na konkurenceschopnost v kontextu celkové sady cílů.

Cílem posouzení z hlediska konkurenceschopnosti není klást nerovnoměrný důraz na sektorové dopady v celkovém posouzení dopadu. Záměrem je prohloubit analýzu, aby tvůrci politik lépe viděli dopady návrhu na konkurenceschopnost podniků.

Cílem těchto pokynů je nabídnout operační podporu týmům posouzení dopadu s ohledem na dopady na konkurenceschopnost. Sestaveny jsou tak, aby vyhověly požadavku na strukturovanější způsob posouzení těchto dopadů. Pokyny obsahují hlavní kroky a otázky, které mohou být pokládány při provádění hodnocení z hlediska konkurenceschopnosti. Obsahují 12 po sobě jdoucích kroků uspořádaných do následujících tří oddílů (viz tabulku níže):

Oddíl I *Začínáme*, vám pomůže lépe pochopit cíle a také rozsah a nástroje pro posouzení dopadů na konkurenceschopnost v jednotlivých sektorech.

Oddíl II *Kvalitativní screening*, vám umožní stanovit nejrelevantnější dopady na konkurenceschopnost průmyslových odvětví v případě konkrétních iniciativ.

⁶ COM(2010) 614 „An Integrated Industrial Policy for the Globalization Era: Putting Competitiveness and Sustainability at Centre Stage“, str. 5

⁷ Tyto pokyny stejnou měrou využívají pojmy sektorů, odvětví a podniků a související pojmy sektorové, odvětvové, podnikové nebo obchodní konkurenceschopnosti. Sektorový přístup by neměl být vykládán jako přístup zaměřený na jeden nebo několik vybraných odvětví. Místo toho by mělo platit, že souhrnný dopad návrhu zohledňuje negativní a pozitivní dopady na konkurenceschopnost všech přímo a nepřímo dotčených sektorů a jejich schopnost přizpůsobit se novým požadavkům.

Oddíl III *Kvantifikace dopadů: zdroje údajů*, vás odkáže na užitečné zdroje pro kvantitativní analýzu.

Každý oddíl stanoví několik *volitelných kroků k provedení samostatné úlohy* k posouzení dopadů na konkurenceschopnost v jednotlivých sektorech. Cílem této modulární sady nástrojů je poskytnout vám podrobné pokyny ale zároveň umožnit dostatečnou flexibilitu, aby bylo možné přeskočit části, které považujete za méně relevantní pro vaše posouzení dopadu na základě principu úměrné analýzy.

Podpora

Otázky nebo připomínky ohledně použití těchto pokynů můžete zasílat pracovníkům podpory posouzení z hlediska konkurenceschopnosti v DG ENTR prostřednictvím **funkční e-mailové schránky**:

[ENTR COMPETITIVENESS IMPACT HELPDESK](#)

Týmy posouzení dopadu mohou také využít materiály a odkazy uvedené na internetových stránkách „posuzování z hlediska konkurenceschopnosti“: <http://myintracomm.ec.europa.eu/entr/howwemanage/decisionmaking/Pages/default.aspx>, kde se mohou podělit o své zkušenosti a nápady s jinými kolegy PD a pomoci pracovníkům podpory dosáhnout toho, aby tyto pokyny byly užitečnější a praktičtější.

Užitečné příklady posouzení dopadů nových návrhů týkajících se konkurenceschopnosti v průmyslu, kterými se můžete při analýze inspirovat, naleznete v [Best Practice Library](#).

I. ZAČÍNÁME

Než začnete, musíte si odpovědět na následující otázky:

- 1) **Vyžaduje vaše posouzení dopadu hlavně konkrétní analýzu dopadů na konkurenceschopnost v jednotlivých sektorech? A pokud ano:**
- 2) **Jaká je úroveň úměrnosti této analýzy?**

Těmto dvěma otázkám se věnují dva po sobě jdoucí kroky uvedené níže:

Krok 1. Vyžaduje vaše posouzení dopadu konkrétní analýzu dopadů na konkurenceschopnost v jednotlivých sektorech?

Účelem tohoto kroku je pomoci pochopit, zda je analýza tohoto typu dopadu vůbec nutná, či nikoliv (pokud máte základní informace a dospějete k závěru, že se vaše posouzení dopadu musí zaměřit na dopady na konkurenceschopnost v jednotlivých sektorech, můžete tento krok přeskočit a přejít přímo ke kroku 2).

Jak je zřejmé na základě principu úměrné analýzy, ne všechna hodnocení dopadu vyžadují konkrétní analýzu konkurenceschopnosti v jednotlivých sektorech. To je zohledněno v hlavním sdělení k zásadám pro průmysl (Industrial Policy Flagship Communication), ve kterém se Komise zavázala „... zajistit, aby všechny návrhy právních předpisů s významným dopadem na průmysl byly řádně analyzovány s ohledem na dopady na konkurenceschopnost. Příklady těchto opatření jsou nové právní předpisy na vnitřním trhu, důležitá nařízení pro finanční trh, která mohou ovlivnit přístup k financím, a nové právní předpisy v oblasti změn klimatu nebo životního prostředí.“⁸

Proto za účelem doplnění integrovaného posouzení všech dopadů nového návrhu může být ke stanovení způsobu, jakým návrh ovlivňuje různé sektory, a toho, zda jsou konkrétně ovlivněny jednotlivá odvětví, užitečná analýza na úrovni odvětví. Tento krok navrhuje snadno použitelný nástroj při rozhodování, zda posouzení dopadu návrhu nového právního předpisu vyžaduje konkrétní analýzu dopadů na konkurenceschopnost v daném sektoru bez předchozího výběru metodologie.

První otázka, kterou je třeba zodpovědět, proto je, zda bude mít iniciativa pravděpodobně významný vliv na sektorovou konkurenceschopnost, či nikoliv. Obecně platí, že iniciativy EU mají dopad na konkurenceschopnost, pokud ovlivňují alespoň jedno z následujících hledisek:

- Schopnost sektoru vyrábět produkty za nižší náklady anebo nabízet je za konkurenceschopnější cenu (cenová/nákladová konkurenceschopnost). Náklady na provoz podniku zahrnují náklady na vstupy (včetně zdrojů a energie) a faktory výroby, které může návrh právního předpisu přímo nebo nepřímo ovlivnit.

⁸

COM(2010) 614 „An Integrated Industrial Policy for the Globalization Era: Putting Competitiveness and Sustainability at Centre Stage“, str. 5

- Kvalita nebo originalita nabídky zboží či služeb v sektoru (inovativní konkurenceschopnost) – technologický vývoj a inovace (produktů anebo procesů) jsou velmi důležité pro náklady na vstupy a hodnotu výstupů.
- Efektivní konkurence na trhu a neomezený přístup k vnější trhům, včetně vstupů a materiálů, veřejných zakázek atd.
- Podíly sektoru na mezinárodních trzích

Sektorová konkurenceschopnost přímo souvisí s **produktivitou a jejími určujícími faktory**. Růst produktivity je určen změnami kvality a kvantity vstupů a technologického pokroku, tj. **sklonem sektoru k inovacím**. V dlouhodobém horizontu je navýšení životních standardů určeno schopností národa nebo společnosti produkovat z daných vstupů více výstupů. To je základní myšlenkou **souhrnné produktivity výrobních faktorů**, růst produkce, který není vysvětlen faktorovými vstupy. Ekonomická teorie předpokládá, že v úspěšných firmách jsou zisky v podílech na trhu, dlouhodobá ziskovost a zvyšující se reálné mzdy obvykle spojeny s výrazným růstem produktivity. Základní dynamiku produktivity a inovace také odrážejí běžné ukazatele konkurenceschopnosti – *jednotkové mzdové náklady* nebo *konkurenceschopnost cenou a kvalitou*.

Analýza dopadů na náklady a schopnost inovovat by měla být také řešena z hlediska mezinárodního srovnání. Pokud lze se například domnívat, že návrh politiky zvýší náklady pro výrobce v EU, např. v důsledku přísnějších požadavků na bezpečnost produktů na trhu EU, může to mít dopad na podíly na trhu výrobců v EU, pokud jejich vnější konkurenti v Evropě a v zahraničí nebudou vystaveni stejným požadavkům. Pokud daná politika ovlivní proces výroby například uplatněním přísnějších norem v oblasti využití zdrojů nebo znečišťování nebo ochrany zdraví a bezpečnosti při práci, kterou ale nebudou platit pro konkurenty, mohou mít evropští výrobci vůči firmám, které sídlí jinde, konkurenční výhodu nebo nevýhodu.

Posouzení z hlediska konkurenceschopnosti

Hodnocení z hlediska konkurenceschopnosti je doplňkový nástroj sady nástrojů PD, jehož cílem je posílit celkové posouzení ekonomických dopadů nového návrhu s lepším zohledněním dopadů na konkurenceschopnost firem na úrovni sektoru a celkové úrovni stanovením a kvantifikací (je-li to úměrné) pravděpodobných dopadů nového návrhu ve třech rozměrech konkurenceschopnosti podniků:

- Nákladová konkurenceschopnost*: výdaje na podnikání, které zahrnují náklady na pomocné vstupy (vč. energie) a na faktory produkce (práce a kapitál);
- Schopnost inovovat*: schopnost podniku produkovat více produktů anebo kvalitnější produkty a služby, které lépe splňují očekávání zákazníků.
- Mezinárodní konkurenceschopnost*: dvě výše uvedená hlediska by také mohla být posouzena v rámci mezinárodního srovnání, aby byl zohledněn pravděpodobný dopad návrhu politiky na podíly evropských odvětví na trhu a aby byly odhaleny komparativní výhody.

V tabulce ekonomických dopadů pokynů pro PD je uveden výčet otázek, které se přímo týkají cenové a nákladové konkurenceschopnosti, jejich schopnosti inovovat a pozice jejich vnějších konkurentů.⁹ Mimo těchto otázek pokyny obsahují v přílohách podrobný návod k stanovení a měření dopadu návrhu politiky na malé a střední podniky („test“ MSP)¹⁰ a dopadů na technologický vývoj a inovace.¹¹ Obsaženy jsou také pokyny k posouzení dopadů na konkurenci.¹²

Ovšem namísto analýzy všech těchto různých otázek v takto rané fázi mohou týmy PD zde navržený kontrolní seznam použít jako nástroj k posouzení, zda bude mít daný politický zásah významný dopad na konkurenceschopnost firem.

Níže uvedená tabulka uvádí tento analytický nástroj použitý u návrhu zákazu používání nebezpečných materiálů v průmyslových produktech v EU. Kontrolní seznam obsahuje obecné otázky ohledně velikosti očekávaných dopadů na hnací faktory konkurenceschopnosti a podíly na trhu. K odpovědi na tyto otázky nejsou zapotřebí ani hloubková studie ani kvantitativní techniky. Pro toto první posouzení můžete využít pouze své odborné znalosti a odborné znalosti svého týmu.

Na některé otázky nemusí být možné jasně odpovědět ano, nebo ne. Například velikost dopadu může být obtížné předpovědět bez dat a předpokladů. Projev dopadu na konkurenceschopnost může být také nejasný nebo se průběžně měnit. Například zákaz používání nebezpečných materiálů v určitých výrobcích může nejprve způsobit ztrátu podílu na trhu u evropských výrobců, kteří tyto materiály používají, ale s narůstající informovaností zákazníků a změnou preferencí může dojít k nárůstu prodeje bezpečnějších výrobků. Například ustanovení týkající se ochrany zdraví a bezpečnosti při práci mohou v krátkodobém horizontu zvýšit mzdové náklady, ale v dlouhodobém mohou mít pozitivní vliv ve formě podpory produktivity, snížení absencí a podpory nabírání nových zaměstnanců a uchování stávajících. Dopady se také mohou u dotčených podnikových sektorů měnit, takže celkový dopad může být nejistý. V tomto příkladu sektor, který produkuje nebezpečné materiály, ztratí, ale výrobci náhradních materiálů z této situace mohou těžit (není uvedeno níže, protože kontrolní seznam je určen pouze pro nejvíce dotčený sektor).

Bude mít zákaz nebezpečných materiálů pravděpodobně významný vliv na konkurenceschopnost firmy s ohledem na:

Nákladovou a cenovou konkurenceschopnost	Ano	Ne
Náklady na vstupy		Ano
Náklady na kapitál		Ano
Mzdové náklady	Ano?	
Ostatní náklady na zajištění shody (např. vykazovací povinnosti)		Ano
Náklady na výrobu, distribuci a poprodejní služby		Ano
Cena výstupů (přímo nikoliv prostřednictvím nákladů, např. určování cen)		Ne
Schopnost inovovat		
Schopnost produkovat a dodat výzkum a vývoj na trh	Ano	
Schopnost inovovat produkt	Ano	

⁹ Pokyny pro PD, oddíl 8.2 tabulka 1 str. 33-34
¹⁰ Přílohy k pokynům pro PD str. 32-34 oddíl 8.4
¹¹ Přílohy k pokynům pro PD str. 34-38 oddíl 8.5
¹² Pokyny pro PD, str. 40

Schopnost inovovat procesy (včetně distribuce, marketingu a poprodejních služeb)	Ano
Přístup ke spekulativnímu kapitálu	není k dispozici
Mezinárodní konkurenceschopnost	
Podíly na trhu (jednotný trh)	Ano
Podíly na trhu (vnější trhy)	Ano
Zjištěné komparativní výhody ¹³	nelze uvést

Vyplnění pouze odpovědí, které se zdají být zřejmé, může být dostatečné k rozhodnutí, zda PD vyžaduje hloubkové zhodnocení všech nebo pouze některých dopadů na konkurenceschopnost v jednotlivých sektorech. Pokud existuje určitá nejistota (tj. mnoho prázdných míst nebo otazníků v kontrolním seznamu), může nastat nutnost další analýzy dopadů na konkurenceschopnost v jednotlivých sektorech.

Pro ilustraci je v tomto případě kontrolní seznam použit pro jednu možnost a seznam bude vycházet z odpovědi ano/ne. Případně lze zajít ještě dál a uplatnit je u více možností. Možnost nečinnosti a alternativní možnosti jako nalezení mezinárodního řešení bezpečnostního problému namísto předpisu určeného jen pro EU atd. Použít jej můžete také u nepřímo dotčených sektorů (sektorů v rámci řetězce hodnot a mimo něj).

V příkladu je uveden případ podrobnějšího posouzení dopadů na konkurenceschopnost v jednotlivých sektorech, protože návrh právního předpisu může mít výrazný dopad na většinu určujících faktorů konkurenceschopnosti výrobního sektoru, který jako vstup používá nebezpečný materiál. Tyto dopady mohou mít opačné projevy – předpis pravděpodobně přinese další náklady na zajištění shody; na druhou stranu však může také podpořit inovaci a používání nových materiálů.

Výsledek tohoto kontrolního seznamu by neměl být vykládán jako důkaz, že konkurenční zisky a ztráty se vyruší, protože tyto dopady zatím nebyly kvantifikovány, ani posouzeny z hlediska kvality. Kontrolní seznam pouze ukazuje, že vliv může být výrazný.

Dále je třeba poznamenat, že pokud očekáváme, že dopady na konkurenceschopnost budou významné, může být užitečné provést podrobnější analýzu bez ohledu na skutečnost, že čistý dopad na konkurenceschopnost nebo celkový čistý pozitivní vliv iniciativy může být kladný.

Toto samozřejmě platí pro jakoukoliv konkrétní skupinu významných dopadů a odpovídá to zdůvodnění PD: integrovaný komplexní přístup stanovující vítěze a poražené, který pomáhá podle potřeby nalézt zmírňující opatření pro výraznou měrou dotčené subjekty a zároveň dosáhnout cílů intervence ve formě legislativy. Proto například prošetření dopadů na konkurenceschopnost systému obchodu s emisemi prostřednictvím mimo jiné makroekonomického modelování vedlo k legislativnímu rozhodnutí pokračovat ve volném rozdělování podpory pro energeticky náročné sektory, které jsou vystaveny riziku úniku uhlíku.

¹³ Definice RCA je uvedena v kroku 12

Zkrátka, i když PD prokáže čisté výhody pro společnost, hlubší posouzení dopadů na konkurenceschopnost v jednotlivých sektorech pomůže zjistit, jak lze dosáhnout cílů a zároveň minimalizovat potenciální negativní dopady na nejvíce dotčené sektory a podpořit jejich přizpůsobení novým požadavkům v krátkodobém horizontu. V případě návrhů, které ovlivňují více vzájemně propojených sektorů ekonomiky, může však být vhodné použít simulace pomocí výpočetního modelu obecné rovnováhy (CGE) anebo makroekonometrické modely vstupu a výstupu, které umožňují vyhodnotit dopad změny legislativy v rámci celé ekonomiky, pravděpodobnou velikost zisků a ztrát podle sektoru a efekty přelévání mezi sektory.

Krok 2. Jak hluboko bychom měli zajít?

Oddíly 3.2 a 8.2. pokynů pro PD uvádějí kritéria, která by měla být vzata v úvahu při rozhodování o rozsahu, ve kterém by měly být významné dopady analyzovány v průběhu celého procesu PD. Tento oddíl pokyny pro PD doplňuje tak, že poskytuje konkrétní obsah s ohledem na dopady na sektorovou konkurenceschopnost.

Velikost očekávaných dopadů a jejich politická důležitost jsou dva klíčové faktory. Typ politického zásahu také nabízí užitečné ukazatele.

V případě politických zásahů, které jsou samoregulační povahy (například etické kodexy nebo nepovinné normy), bude pravděpodobně použití hloubkové analýzy dopadů na konkurenceschopnost v sektorech omezeno, protože samotný sektor hraje klíčovou roli při určování obsahu iniciativy. V souvislosti s dopady na konkurenceschopnost v rámci sektoru a konkurenceschopnost ve vyšších a nižších sektorech však může být vyžadováno podrobnější prozkoumání.

Pokud se zásah týká projektu infrastruktury (např. dopravy nebo komunikačního zařízení) či poskytování veřejných služeb (např. služby satelitní navigace), bude mít pravděpodobně pozitivní dopad na konkurenceschopnost firem, ačkoliv takový dopad může záviset na poplatcích hrazených uživateli.

Regulatorní iniciativy pravděpodobně nejčastěji vyvolávají dopady na konkurenceschopnost v sektorech. V případě těchto iniciativ, které jsou explicitně zacíleny na zdokonalení rámcových podmínek konkurenceschopnosti v jednotlivých sektorech, pozitivní dopady pravděpodobně převáží dopady negativní. Přesto doporučujeme za účelem jasné stanovení celkových výhod a politické možnosti, která přinese nejvíce výhod, a optimálně také identifikace indikátorů a srovnávacích hodnot pro následné posouzení skutečného dopadu právního předpisu na konkurenceschopnost v sektorech provést analýzu.

Mnoho regulatorních iniciativ však primárně sleduje jiné cíle legislativy než konkurenceschopnost (např. ochranu životního prostředí, spotřebitelů, zaměstnanců nebo investorů), ale může pozitivně nebo negativně konkurenceschopnost v sektorech ovlivňovat. Toto jsou typičtí kandidáti na podrobnější posouzení dopadů na konkurenceschopnost v sektorech.

Posouzení dopadů může být hlavně **kvalitativní** u návrhů, které budou mít pravděpodobně omezený dopad na konkurenceschopnost nebo u kterých lze prokázat, že žádná další analýza není úměrná. Služby by se měly snažit zahrnout **kvantitativní** prvky (a je-li to možné, provést

kvantitativní posouzení dopadů) v případech, kdy se očekávají zvláště významné dopady. Analýza se může omezit na přímé vlivy (tj. dopad na přímo dotčené sektory) nebo může být rozšířena na nepřímé vlivy, pokud tyto budou pravděpodobně také významné a je možné je analyzovat (úměrným způsobem).

Kroky 1 a 2 by měly umožnit určit přínos konkrétní analýzy dopadů na konkurenceschopnost, identifikovat relevantní dopady návrhu právního předpisu a udělat si představu o tom, jak extenzivní má vaše analýza být. Toto vám doufejme pomůže při plánování další analýzy a poskytne vám již potenciální informace o zpětné vazbě k návrhu sady možností. Tato fáze plánování je pouze začátek. Vzhledem k tomu, že posouzení dopadu je interaktivní proces, může nastat nutno úpravy údajů v průběhu práce (například určitá hlediska se zdají být významnější než se původně myslelo, a proto vyžadují hlubší či kvantitativní analýzu; nebo naopak kvantitativní odhad se ukáže být jako příliš nákladný/neproveditelný).

II. KVALITATIVNÍ SCREENING

Po dvou prvních krocích popsaných výše mohou být příslušné dopady podrobeny v příslušných případech podrobeny kvalitativnímu screeningu popsanému v této části.

Tato část sady nástrojů využívá otázky a pokyny, které jsou již obsaženy v pokynech pro PD. Rozděleny jsou do čtyř skupin, které pokrývají: a) identifikaci a popis dotčených sektorů; b) nákladovou a cenovou konkurenceschopnost (včetně volby zákazníků); c) schopnost inovovat a d) mezinárodní konkurenceschopnost.

Pokud pracujete pro sektorové oddělení dohlížející na přímo zacílený sektor, měli byste být schopni zodpovědět většinu těchto otázek pomocí svých vlastních odborných znalostí a dovedností nebo znalostí a dovedností svého týmu. Pokud je dotčený sektor mimo vaši bezprostřední oblast odbornosti, což je pravděpodobnější, potřebujete určitou základní znalost o jeho fungování, včetně vstupů, síly faktorů (kapitál, pracovní a energetická náročnost) a míry konkurence na trhu, velikosti firem a jiných vlastností sektoru. Pracovníci podpory v oblasti dopadů na konkurenceschopnost GŘ ENTR nebo řídicí skupina PD vám poskytnou podkladové materiály, například:

- 1) Stávající studie na úrovni sektorů: několik studií výrobních sektorů naleznete na adrese: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/future-of-manufacturing/index_en.htm
- 2) Předchozí posouzení dopadu, která se dotýkají stejných sektorů: (http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2011_en.htm)
- 3) Navazující hodnocení efektivních zásad nebo nařízení sektoru (viz EIMS – databázi Komise, která obsahuje informace o výsledcích posouzení: http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/evaluation/pages/eims_en.htm)

Můžete si také prostudovat studie a publikace příslušných evropských nebo národních hospodářských komor a výborů pro sociální dialog pro evropské sektory, je-li to relevantní. (Podrobnosti naleznete v kroku 8a).

V ideálním případě bude závěrečným vstupem do zprávy PD z kvalitativního screeningu krátká analýza s následujícími prvky:

1. Dotčené sektory
2. Identifikované dopady politického návrhu na tyto sektory
3. Kvalitativní odhad povahy a velikosti dopadů:
 - a. jak velký je očekávaný dopad;
 - b. jedná se o přímý, nebo nepřímý výsledek intervence; a
 - c. kdy k němu pravděpodobně dojde.
 - d. je dopad přechodný nebo trvalý. (doba trvání dopadu)
4. Pravděpodobnost, že k dopadu dojde
 - a. Jak pravděpodobný dopad je
 - b. Závisí na kritických předpokladech

Tato analýza by měla odpovídajícím způsobem uplatnit výsledky interní a externí konzultace tak, jak to vyžadují pokyny.

Následující matrice je jednou z možných šablon, která by mohla být použita pro jednotlivé dotčené sektory k prezentaci výsledků kvalitativního hodnocení s ohledem na dopady na konkurenceschopnost v dokumentu konzultace a ve zprávě PD.

Dopady na konkurenceschopnost	Dotčené sektory		Určení velikosti (načasování) dopadů	Trvání dopadu	Rizika a nejistota
	Přímo	Nepřímo			
Cenová a nákladová konkurenceschopnost					
Schopnost inovovat					
Mezinárodní konkurenceschopnost					

Kvalitativní screening přináší trojí výhody:

1. Může určit způsob, jakým provádíte konzultace s ostatními službami a externími podílíky.
2. Pomáhá jasněji vidět potřeby kvantifikace a může poskytnout nápady ohledně dostupnosti dat a modelů pro pokračování v kvantifikaci.
3. Nakonec to může být váš finální výstup, protože buď udá, že negativní nebo pozitivní dopady na konkurenceschopnost nejsou dostatečně významné, aby opravňovaly k explicitní kvantifikaci, nebo protože taková kvantifikace může být buď nemožná, nebo příliš nákladná, pokud má být úměrná.

Následuje osnova po sobě jdoucích kroků a příslušných nástrojů pro jednotlivé kroky, které vám pomohou poskytnout výstupy kvalitativního hodnocení.

Krok 3. Které sektory jsou dotčenými sektory?

Podrobná analýza dopadů na konkurenceschopnost vyžaduje identifikaci dotčených sektorů. Jak bylo vysvětleno výše, pro analýzu dopadů na konkurenceschopnost v sektorech jsou důležité tři hlavní typy dopadu: a) náklady na provoz podniku; b) schopnost inovovat a c) mezinárodní rozměr

Protože hodnocení z hlediska konkurenceschopnosti by mělo zohlednit přímé a nepřímé (pozitivní a negativní) vlivy a rozlišit a zohlednit krátkodobé a dlouhodobé vlivy, měli byste také zohlednit tři skupiny aktérů a jejich dopad:

1. dopad na sektory přímo dotčené politickou iniciativou,

2. nepřímé dopady na sektory v dodavatelském řetězci dotčených sektorů a
3. nepřímé dopady na sektory mimo dodavatelský řetězec.

První skupina výše se vztahuje na **přímé vlivy**. Druhý a třetí typ představují **nepřímé vlivy** vyvolané změnami relativních cen a dodávky a poptávky na trzích pro vstupy a výstupy cílového sektoru. Mohou se vyskytnout souběžně nebo s prodlením (sekundární efekty) ve srovnání s přímými vlivy. Důležité jsou ze dvou důvodů. Zaprvé mohou výrazným způsobem překročit primární vlivy, pokud ovlivňují mnoho sektorů v dodavatelském řetězci nebo mimo něj. Zadruhé mohou dokonce zrušit celkové očekávané výhody/náklady, pokud jsou protikladné k přímým vlivům.

Nepřímé vlivy lze nalézt v následujících oblastech:

1. navazující sektory, sektory využívající výstupy dotčeného sektoru a sektory, které čelí novým cenám mezispotřeby a kapitálové spotřeby;
2. sektory na počátku výrobního řetězce, tj. dodavatelé zboží a služeb využívaných dotčeným sektorem, ve kterých se může měnit poptávka po jejich výrobcích;
3. trhy s doplňkovým zbožím, protože jejich poptávka se pohybuje stejným směrem jako poptávka po produktech dotčeného sektoru (např. nárůst cen pohonných hmot ovlivní poptávku po autech); a
4. trh náhražek, protože jejich poptávka se pohybuje v opačném směru oproti poptávce po výrobcích dotčeného sektoru (např. nárůst ceny pohonných hmot může zvýšit poptávku po veřejné dopravě.)¹⁴

Některé politiky mohou ovlivnit řadu nebo většinu sektorů podnikání. Příklady těchto intervencí jsou například ty, které ovlivňují mzdové náklady (např. směrnice o pracovní době), ty, které ovlivňují náklady na energie (např. politiky v oblasti obnovitelných), ty, které ovlivňují přístup k financím a náklady na ně (např. kapitálové požadavky pro banky) nebo například ochrana osobních údajů. Běžně by byly hodnoceny souhrnné výhody a náklady, ale v případě, že to bude úměrné, lze analyzovat také **rozložení dopadů napříč sektory** (například je-li konkrétně ovlivněn nějaký sektor). V těchto případech může být nutné zohlednit práci, energii, prostředky a kapitálovou náročnost pro lepší nastavení rozložení dopadů, identifikovat průmyslové sektory, které jsou nejvíce negativně dotčeny, a zhodnotit jejich výsledky a možnosti k udržení politického zásahu.

Krok 4. Jaký je vliv na konkurenceschopnost malých a středních podniků (MSP)?

„Test MSP“, který je již nedílnou součástí pokynů a praxe PD, zahrnuje otázky ohledně nákladů, schopnosti inovovat a jiné rámcové podmínky, například přístup k financím, dovednostem, prostředkům a trhům.¹⁵

¹⁴ Pro ilustraci viz příloha 2, případ 1

¹⁵ Viz Impact Assessment Guidelines SEC (2009) 92, str. 40; a Part III: Annexes to IA Guidelines

V rámci revize zákona o malých podnicích Komise zdůraznila spojitost mezi hodnocením z hlediska konkurenceschopnosti a „testem MSP“ a zavázala se „dále posílit použití testu MSP v postupu posouzení dopadu k zajištění toho, aby byly dopady na malé a střední podniky důkladně analyzovány a zohledněny ve veškerých relevantních legislativních a politických návrzích, s jasným označením kvantifikovaných vlivů na malé a střední podniky, kdekoli je to možné a úměrné. Během provádění „posouzení z hlediska konkurenceschopnosti“ svých návrhů bude Komise analyzovat schopnost evropských firem a zvláště pak malých a středních podniků soutěžit na evropských trzích a v zahraničí.“¹⁶

Proto jakmile jsou dotčené sektory identifikovány, měla by být v dalším kroku položena otázka, zda by byly konkrétně dotčeny malé a střední podniky. Jsou-li tyto informace k dispozici, sektorový podíl malých a středních podniků by mohl poskytnout užitečný vhled. Podíl malých a středních podniků je důležitým ukazatelem pravděpodobného dopadu politického návrhu na konkurenceschopnost v průmyslu, a to ze dvou důvodů. Zaprvé, dopady na nákladovou konkurenceschopnost jsou ve vztahu k malým a středním podnikům mnohem výraznější. Například některé náklady na zajištění shody se nesnižují s velikostí, což má za následek vyšší průměrnou regulační zátěž pro malé a střední podniky ve formě procenta výnosů. Dále jejich schopnost přizpůsobit se vyšší regulační zátěži je omezena jejich omezeným přístupem k financím. Zadruhé změny podmínek pro inovace mají v průměru výraznější dopad na malé a střední podniky, protože představují většinu inovativních společností a protože přežití malých a středních inovativních podniků oproti velkým inovativním firmám více závisí na inovacích.

Znamená to tedy, že cílem hodnocení z hlediska konkurenceschopnosti ve vztahu ke konkurenceschopnosti malých a středních podniků by ideálně bylo:

1. identifikovat relativní váhu malých a středních podniků v příslušném sektoru (sektorech);
2. posílit uplatnění testu MSP na příslušný sektor (sektory), a to uplatněním konceptu nákladové, inovativní a tržní konkurenceschopnosti; a
3. zajistit odpovídající zastoupení malých a středních podniků dotčeného sektoru v procesu konzultace.

Krok 5. Jaký je vliv na nákladovou a cenovou konkurenceschopnost?

Návrh právního předpisu může mít pozitivní, nebo negativní, přímé a nepřímé dopady na náklady podnikových operací, a proto tedy na návratnost investic a investiční toky. Může pro dotčené sektory představovat přímé náklady na zajištění shody nebo může náklady zvýšit nepřímo z důvodu změny chování dodavatelů, zákazníků, zaměstnanců a investorů v důsledku nařízení. Případně může snížit administrativní zátěž nebo snížit ceny vstupů. Bez ohledu na důvod těchto změn může návrh právního předpisu ovlivnit podnik buď prostřednictvím nákladů na pomocné zboží a služby (včetně energie), nebo prostřednictvím nákladů na faktory výroby (prostředky práce, kapitálu a přírodní prostředky). Dále je v souvislosti s náklady důležité ověřit, zda navržená politická intervence ovlivňuje konkurenceschopnost, například omezením nebo liberalizací určování cen či voleb zákazníků (více pokynů k dopadům na konkurenceschopnost je uvedeno v oddílu 8.2 pokynů pro PD).

¹⁶

COM(2011)78 str. 6

Následující otázky vám pomohou tyto dopady identifikovat. Nejsou vytvořeny tak, aby vedly ke komplexní taxonomii podnikových nákladů, ale spíše aby napomohly hledání možných dopadů politického návrhu na nákladovou a cenovou konkurenceschopnost.

Možné otázky by se týkaly potenciálních dalších *nákladů na zajištění shody* (nebo snížení stávajících nákladů na zajištění shody) a také ostatních *provozních nákladů* (vstupů a faktorů výroby), které jsou dopady nového návrhu, ale nesouvisejí se zajištěním shody. V nespolední řadě může zaznít o dotaz na pravděpodobný dopad návrhu *preferencí zákazníků a ceny*.

A. Zvyšuje, nebo snižuje posuzovaný návrh náklady na zajištění shody dotčeného sektoru (sektorů)?

Náklady na zajištění shody zahrnují finanční hodnotu **času**, který věnují zaměstnanci a vedení splnění nových politických požadavků (např. nové požadavky na vykazování), a také **peněz** pro nákup produktů a služeb vyžadovaných politikou (např. nového vybavení nebo externích obchodních služeb, které souvisejí s novým požadavkem). Typickými otázkami jsou například tyto:

1. Ovlivňuje politická možnost povahu informačních závazků podniku, například typ požadovaných dat, frekvenci vykazování, složitost procesu předkládání atd.?
2. Vyžaduje použití nového vybavení (např. ke snížení znečištění nebo registraci prodeje či k měření obsahu látky ve finálním produktu atd.)
3. Vyžadovala by další čas zaměstnanců nebo obchodní služby poskytované soukromým nebo veřejným sektorem (například externí účetní či auditorské služby nebo ověření shody autorizovanými subjekty veřejného nebo soukromého sektoru atd.)?
4. Představují náklady na zajištění shody pro určité podniky nebo sektory nevýhodu v porovnání s jejich konkurenty (včetně vytvoření nerovnoměrného prostředí)?
5. Jak jsou malé a střední podniky konkrétně dotčeny?

B. Ovlivňuje návrh ceny a náklady mezispotřeby?

Návrh politiky může ovlivnit náklady na mezispotřebu:

1. ovlivněním ceny nebo dostupnosti přírodních zdrojů včetně surovin a ostatních vstupů (meziprodukty a služby) používaných ve výrobě;
2. zavedením omezení (nebo zákazů) používání nebezpečných materiálů; a
3. nepřímo, když jsou změny nákladů výstupu nepřímo dotčeného sektoru předány směrem dolů, nebo v případě přesunu poptávky na dražší náhražky, kdy se tyto náhražky používají v rámci mezispotřeby.

C. Ovlivňuje návrh kapitálové náklady?

Návrh právního předpisu může ovlivnit kapitálové náklady:

1. zvýšením cen kapitálového zboží a
2. ovlivněním dostupnosti financování a souvisejících nákladů (ekvita, bankovní úvěry a dluhopisy).

Přístup k financování a související náklady jsou dále určeny několika faktory, mimo jiné:

3. podmínkami finančního trhu,
4. mobilitou kapitálu a rámcem zahraničních přímých investic,
5. ochranou práv akcionářů,
6. požadavky na bankovní kapitál,
7. profilem finančního rizika sektoru, a
8. pobídkami k investici v tomto sektoru v rámci EU (návrtnost investic relativně k návratnosti investic na jiných trzích).

Je-li to relevantní, kvalitativní analýza bude v ideálním případě zkoumat tyto faktory a jejich dopad na investiční náklady v dotčeném sektoru a na preference investorů.

D. Ovlivňuje návrh mzdové náklady?

Mzdové náklady zaměstnavatelů zahrnují mzdy, benefity a daně ze mzdy. Politické intervence mohou mzdové náklady ovlivňovat prostřednictvím např. stanovení minimální mzdy, dopadů na úroveň rezervační mzdy nebo prostřednictvím změn, které vedou k poptávce po další práci nebo dovednostech. Mezi příklady přímých dopadů na mzdové náklady patří (mimo jiné) politiky¹⁷, které mohou vést k:

1. změnám věku odchodu do důchodu; nebo
2. změnám minimální mzdy; nebo
3. změnám příspěvků na sociální zabezpečení nebo daně ze mzdy; nebo
4. změnám v účetních nebo výkaznických povinnostech

Nepřímé vlivy na mzdové náklady by mohly mít politiky, které:

5. ovlivňují (omezuji, podporují nebo umožňují) mobilitu pracovních sil;
6. ovlivňují právní předpisy v oblasti ochrany zaměstnanců (omezením nebo podporou flexibility zaměstnavatelů v souvislosti s najímáním a propouštěním zaměstnanců); nebo
7. jako vedlejší účinek ovlivňují (zvyšují nebo snižují) rigiditu a flexibilitu trhu práce.
8. změny vedoucí k další/nové poptávce po pracovní síle (z důvodu požadavků na nové dovednosti, například umožnění firmám zavádět novou technologii, která méně znečišťuje životní prostředí); nebo úsporám mzdových nákladů (např. udělením výjimky mikropodnikům z určitých účetních povinností)

¹⁷ Některé z těchto právních předpisů mohou spadat mimo oblast kompetencí EU. Uvedeny jsou zde jako příklady a protože mohou být relevantní pro analýzu dopadů na konkurenceschopnost na národní úrovni.

Kromě ovlivnění mzdových nákladů mohou politiky přinést další *náklady na zajištění shody související se zaměstnáním*: např. vyšší standardy pro zdraví a bezpečnost v práci nebo další požadavky na vykazování týkající se pracovníků ve společnosti. Nicméně je třeba poznamenat, že takové standardy mohou také vycházet z dohod mezi zaměstnavateli a zaměstnanci (např. směrnice o ochraně zdraví pracovníků v nemocničním sektoru; mezisektorální dohoda o prevenci silikózy; atd.) a jako takové odrážejí výhody a přidanou hodnotu standardů také pro podnikání a jejich pozitivní vliv na konkurenceschopnost.

Přestože tyto právní předpisy nemusejí být zacíleny na konkrétní sektor, jejich dopady se budou pravděpodobně v různých sektorech lišit. Nejvíce ovlivněny budou sektory s největším poměrem pracovní síly (v pozitivním i negativním směru). Dopad může také záviset na tom, zda průmysl vyžaduje větší či menší dovednosti, protože úrovně odměn a tedy také mzdové náklady mohou odrážet nedostatek nabídky dovedností a další náklady jsou sdíleny mezi zaměstnavateli a zaměstnanci podle pružnosti poptávky a nabídky pracovní síly.

E. Ovlivňuje návrh náklady na energie?

Náklady na energie mohou být ovlivněny právními předpisy, které umožňují nadměrnou závislost na omezeném počtu dodavatelů či zdrojů fosilních paliv. V krátkodobém horizontu mohou být také dotčeny cíle přechodu mezi směsí paliv nebo různými režimy poskytování a fakturace energií.

F. Ovlivňuje politický návrh volbu zákazníků a ceny?

Komparativní výhody založené na obchodních nákladech jsou naplněny prostřednictvím svobodné volby spotřebitele provedené na základě dostatečných informací a skutečné ceny, kterou spotřebitel za produkty a služby zaplatí. Analýza nákladové konkurenceschopnosti by mohla být provedena inspekci pravděpodobného dopadu na volbu zákazníka a ceny. To znamená prozkoumáním, zda návrh:

1. může ovlivnit dostupnost určitých produktů na trhu,
2. zakazuje nebo omezuje uvádění na trh (nebo propagaci) určitých produktů,
3. reguluje nebo jinak ovlivňuje ceny, které spotřebitelé zaplatí za produkty dotčeného sektoru;
4. ovlivňuje kvalitu zboží a služeb, které spotřebitelé kupují, a
5. ovlivňuje transparentnost a srovnatelnost informací o kvalitě a cenách produktů a služeb.

Za účelem zjištění distribučního dopadu návrhu může analýza také zohlednit rozsah, ve kterém jsou **změny výrobních nákladů přeneseny na spotřebitele** (pokud je nárůst nákladů výrazně přenesen na spotřebitele na oligopolistických trzích charakterizovaných malou pružností poptávky, konečným dopadem může být zhoršení podmínek pro spotřebitele, spíše než nižší obchodní výnosy).

G. Vyžadovaly by dopady uvedené výše výraznou restrukturalizaci provozu dotčených firem?

Toto je nejnáročnější (ale potenciálně zásadní) otázka ohledně vlivu na náklady návrhu politiky. V tomto bodě již budete mít identifikovánu většinu změn nákladech na zajištění shody a provozních nákladech. Nyní je vhodné zvážit:

1. Jaké by byly náklady na přizpůsobení podniků (včetně pracovní síly)?
2. Potřeboval by sektor závažnou restrukturalizaci, například uzavření výrobních linek, náhradu technologií, náhradu dovedností atd.?
3. Může to vést k uzavření podniků?
4. Budou malé a střední podniky schopny zvládnout náklady na restrukturalizaci?

Krok 6. Jaký je vliv na schopnost podniků inovovat?

Návrh politiky může mít dopad na schopnost podniků inovovat. Pokud se očekává, že tento vliv bude výrazný, lze jej vyhodnotit prozkoumáním potenciálního dopadu na:

1. schopnost podniků realizovat výzkum a vývoj vedoucí k inovaci jejich produktů, což lze dále navázat na dopad návrhu na:
 - (a) nabídku dovedností vyžadovaných sektorem a
 - (b) účinnost ochrany práv duševního vlastnictví;
2. schopnost sektoru uvádět nové produkty na trh nebo zlepšit vlastnosti aktuálních produktů (*schopnost inovovat produkt*), která výrazně závisí na technických dovednostech a použití nových technologií;
3. schopnost inovovat procesy a služby související s produkty, včetně distribuce, uvádění na trh a poprodejních služeb (*inovace procesů*), která závisí na nabídce vedoucích a organizačních dovedností a schopností; a
4. možnost přístupu ke spekulativnímu kapitálu.

Pokyny Komise ohledně dopadů na technologický vývoj a inovace nabízí podrobné informace o způsobu hodnocení pravděpodobného dopadu na schopnost podniků inovovat.¹⁸

Krok 7. Jaký může být vliv na mezinárodní konkurenceschopnost sektoru?

Posouzení dopadů na produktivitu má zásadní význam při identifikaci hnacích faktorů konkurenceschopnosti. V některých případech by však obrázek nebyl kompletní bez zohlednění potenciálního různého dopadu návrhu na domácí a zahraniční firmy. Pokud například návrh právního předpisu pravděpodobně zvýší náklady pro výrobce EU (např. zavedením přísnějších požadavků na bezpečnost produktů na trhu v EU), nemusí mít vliv na

¹⁸ Přílohy k pokynům pro PD, oddíl 8.5, str. 34-38

poměrné ceny a podíly na trhu výrobců v EU, pokud pro jejich konkurenty platí stejné požadavky a nejsou k dispozici vhodné levnější náhrady. Pokud se však právní předpis dotýká výrobního procesu (např. prostřednictvím přísnějšího využití prostředků nebo standardů znečištění prostředí) nebo zvyšuje mzdové náklady (např. prostřednictvím nových požadavků na bezpečnost při práci), mohou být evropští výrobci v porovnání s firmami se sídlem mimo EU v konkurenční nevýhodě. V oddílu věnovaném mezinárodním dopadům pokyny pro PD vyžadují, aby každé posouzení dopadu zkoumalo konkurenceschopnost evropských firem a „analyzovalo dopady právního předpisu k zjištění, jak lze dosáhnout cílů a zároveň zabránit potenciálním negativním dopadům na evropskou konkurenceschopnost nebo tyto dopady minimalizovat. Sem by mohla patřit analýza podobných předpisů, které již existují u hlavních obchodních partnerů EU.“¹⁹

Typickými otázkami jsou:

1. Jaký je pravděpodobný dopad posuzované možnosti na konkurenční pozici firem z EU s ohledem na konkurenty mimo EU?
2. Jaký je pravděpodobný dopad posuzované možnosti na obchod a překážky obchodu?
3. Týká se možnost oblasti, ve které existují mezinárodní standardy, běžné regulační přístupy nebo mezinárodní regulační dialog?
4. Je pravděpodobné, že budou vyvolány přeshraniční investiční toky , včetně stěhování ekonomických činností do nebo z EU?

Pokyny ke kvalitativnímu posouzení pravděpodobného dopadu na mezinárodní obchod a investiční toky naleznou týmy PD v přílohách k pokynům pro PD (oddíl 8.7., str. 38).

¹⁹

Pokyny pro PD, str. 42

III. KVANTIFIKACE DOPADŮ: ZDROJE DAT

Z technického hlediska je posouzení kvantitativního dopadu právního opatření bezpochyby nejnáročnější částí PD a někdy je nelze plně provést z důvodu metodologických omezení, nebo protože by to vyžadovalo neúměrné úsilí. Shromáždění potřebných dat může být náročné a často zaměstnává i dotčené podílňíky, čímž je ověření dat ještě složitější. Úměrnost kvantifikace je proto třeba řádně zvážit a co nejvíce je třeba zohlednit obecnou potřebu kvantifikace dopadů ale také náklady procesu a stupeň spolehlivosti očekávaných výsledků (zvažte například, zda by výsledky, které by vyžadovaly další data nebo by výraznou měrou závisely na předpokladech pro použití modelu, poskytly pro rozhodovací proces skutečnou přidanou hodnotu.

Kvantifikace dopadů na konkurenceschopnost může vyžadovat popisné statistiky, analýzu vstupu a výstupu pomocí národních nebo sektorových zpráv, aplikované modelování obecné rovnováhy nebo jiné ekonometrické výkony. V případě návrhů politik, které ovlivňují různorodé skupiny sektorů, lze ke kvantifikaci celkových dopadů použít modely, jako je například vyčíslitelná všeobecná rovnováha (CGE) a makroekonomické modely vstupu a výstupu. Tyto modely mohou být užitečné nejen k posouzení dopadu změny politiky v rámci celé ekonomiky, ale také k odhadu pravděpodobného rozsahu zisku a ztrát podle sektorů, efektů přelívání mezi sektory, sdílení dodatečných nákladů mezi výrobci a spotřebiteli atd. Ostatní modely, například modely částečné rovnováhy, může být snazší použít a mohou také poskytnout užitečný náhled na možné dopady.

Kroky navržené níže poskytují přehled možných výstupů kvantitativní analýzy spíše než specifické nástroje a metody k jejich dosažení, protože závisejí na konkrétní řešené problematice. Tyto kroky jsou založeny na výstupu pěti kroků kvalitativního hodnocení.

Krok 8: Poskytnutí důkazu o struktuře a výkonnosti přímo dotčených sektorů

Tento krok rozšiřuje krok 3 a krok 4 vašeho kvalitativního screeningu. Jeho účelem je podepřít předběžné závěry statistickými důkazy. Kvantitativní posouzení výkonnosti sektoru by mělo být ideálně založeno na:

- váze cílového sektoru v ekonomice EU měřené podílem na přidané hodnotě a zaměstnanosti, regionální a národní koncentraci sektoru atd.;
- počtu a distribuci firem, včetně podílu malých a středních podniků a poměru jejich koncentrace;²⁰
- jeho pracovní produktivitě nebo celkové faktorové produktivitě;
- jeho ziskovosti měřené čistou marží; návratnosti aktiv;
- jeho podílu na světovém trhu; a

²⁰ Poměr koncentrace (CR) označuje procento podílu na trhu ovládané největšími firmami v odvětví. Často se používají poměry CR4 a CR10 (tj. podíl na trhu 4 a 10 největších firem).

- toku zahraničních přímých investic (přílivu/odlivu zásob přímých zahraničních investic k přidané hodnotě).

Krok 8a: Využití existujících studií a následné posouzení pro jednotlivé sektory

Komise provedla několik studií průmyslu a trhu a následných posouzení politik. Například seznam studií věnovaných výrobním odvětvím naleznete na adrese:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/future-of-manufacturing/index_en.htm

Pokud výzkum od stolu není dostatečný, můžete si prostudovat weby a publikace příslušných obchodních asociací nebo dotčených sociálních partnerských organizací.

V registru Transparency Register můžete vyhledat kontaktní osoby a požádat je o nejnovější data a analýzy. Tento „Transparency Register“ naleznete na webu Europa.

Krok 8b: Aktualizace stávajících dat

Jsou-li existující studie zastaralé, agentura Eurostat má databáze s aktuálními sektorovými statistikami. Screening statistické klasifikace NACE²¹ pomůže přiřadit k hlavním ekonomickým činnostem dotčeného sektoru (sektorů) odpovídající kódy.

NACE Rev.1.1		NACE Rev.2		
INDUSTRY/ ACTIVITY CODE	DESCRIPTION	INDUSTRY/ ACTIVITY CODE	DESCRIPTION	INDICATORS
D	Manufacturing	C	Manufacturing	Number of enterprises
...	...	...	...	...
DJ	Manufacture of basic metals and fabricated metal products	C244	Manufacture of basic precious and other non-ferrous metals	
DJ27	Manufacture of basic metals	...	...	
DJ271	Manufacture of basic iron and steel and of ferro-alloys	C2442	Aluminium production	
DJ272	Manufacture of tubes	C2443	Lead, zinc and tin production	
DJ2721	Manufacture of cast iron tubes	C2444	Copper production	
DJ2722	Manufacture of steel tubes	C2445	Other non-ferrous metal production	
DJ273	Other first processing of iron and steel	C2446	Processing of nuclear fuel	
DJ2731	Cold drawing	C245	Casting of metals	
DJ2732	Cold rolling of narrow strip	C2451	Casting of iron	
DJ2733	Cold forming or folding	C2452	Casting of steel	
DJ2734	Wire drawing	C2453	Casting of light metals	
DJ2735	Other first processing of iron and steel n.e.c.; production of non-ECSC ferro-alloys (included in DJ271 in NACE Rev.1.1)	C2454	Casting of other non-ferrous metals	
DJ274	Manufacture of basic precious and non-ferrous metals	C25	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	
DJ2741	Precious metals production	C251	Manufacture of structural metal products	
DJ2742	Aluminium production	C2511	Manufacture of metal structures and parts of structures	

Pokud zdroje z jednotlivých sektorů chybí, jsou obecně nejdůležitější následující tři databáze²²: SBS, PRODCOM a COMEXT.

²¹ NACE (Nomenclature statistique des Activités économiques dans les Communautés Européennes) je statistická klasifikace ekonomických činností Evropského společenství používaná agenturou Eurostat a členskými státy. NACE Rev.2 byla zavedena v roce 2008 s cílem reflektovat technologický vývoj a strukturální změny ekonomiky. Je proto třeba použít odpovídající tabulku k porovnání statistik před a po roce 2007.

Databáze SBS (Structural Business Statistics) poskytuje údaje na velmi podrobné sektorové úrovni: počet podniků v sektoru, počet zaměstnaných osob, obrat, přidaná hodnota, investice, produktivita a podíl malých a středních podniků na přidané hodnotě a zaměstnanosti atd.

Profil odvětví – klíčová data z databáze SBS

The screenshot shows the Eurostat website interface for the Structural Business Statistics (SBS) database. The top navigation bar includes links for Register, Links, Contact, and Important legal notice. The main menu has tabs for Home, Statistics, Publications, About Eurostat, and User support. The left sidebar lists various SBS topics, including Business demography, Business registers, Business services, Demand for services, Entrepreneurship indicators, EuroGroups register, Factors of business success, and Foreign-controlled enterprises. The main content area displays a search bar and a navigation tree. The search bar contains the text "Type a keyword, the code of a dataset...". The navigation tree shows a hierarchy of datasets, including "Structural business statistics (sbs)", "SBS - main indicators (sbs_na)", "European Business - selected indicators for all activities (NACE divisions) (ebd_all)", "Summary indicators - employment size classes for EU25/EU27 (all Nace activities) (sbs_sc_indic)", and "SBS - industry and construction (sbs_ind_co)".

The screenshot shows the Eurostat website interface for the "European Business - selected indicators for all activities (NACE divisions)" dataset. The page displays a table of indicators and a table of data for various countries. The table of indicators lists the following indicators:

Code	Label
V11110	Number of enterprises
V12110	Turnover or gross premiums written
V12120	Production value
V12150	Value added at factor cost
V12170	Gross operating surplus
V13110	Total purchases of goods and services
V13310	Personnel costs
V15110	Gross investment in tangible goods
V16110	Number of persons employed
V16130	Number of employees
V91110	Apparent labour productivity (Gross value added per person employed)
V91120	Wage adjusted labour productivity (Apparent labour productivity by average personnel costs) (%)
V91210	Average personnel costs (personnel costs per employee) (thousand euro)
V92110	Gross operating surplus/turnover (gross operating rate) (%)
V94414	Investment per person employed

The table of data for various countries is as follows:

GEO	TIME	1996	1997
European Union (2...)	:	:	:
European Union (2...)	:	:	:
Belgium	:	:	:
Bulgaria	139	161	:
Czech Republic	287	299	:
Denmark	:	:	:
Germany (includin...)	:	:	:
Estonia	45	48	:
Ireland	54	59 (p)	:
Greece	:	:	:
Spain	1,627	1,649	:
France	2,916	2,900	:
Italy	4,569	4,330	:
Cyprus	:	:	:
Latvia	:	34	:
Lithuania	48	55	:
Luxembourg	7	8	:
Hungary	:	:	:
Malta	:	:	:
Netherlands	:	205	:
Austria	322	302	:
Poland	746	952	:
Portugal	1,542	1,431	:
Romania	:	202	:
Slovenia	228	182	:
Slovakia	32	40	:
Finland	1,216	1,246	:
Sweden	513	626	:
United Kingdom	:	1,665	:

Databáze PRODCOM poskytuje statistiky o produkci vyráběného zboží: data o fyzickém objemu prodané výroby během období šetření (kg, m², počet položek atd.) a jeho hodnota v eurech.

Profil odvětví – data z databáze PRODCOM (pro hliníkové tyče, kód 24422230)

European Commission > Eurostat > Prodcom - statistics by product > Data > Excel files (NACE Rev. 2)		
Home Statistics Publications About Eurostat User support		
Prodcom - statistics by product Introduction Europroms Steel Data Data Excel files (NACE Rev. 2) Excel files (NACE Rev. 1.1) Database	Excel files - NACE Rev. 2 The Excel files on this page contain Prodcom data based on NACE Rev. 2. For 2008 onwards the files contain the original data based on NACE Rev. 2 as supplied by the reporting countries. For 1995 to 2007 the files contain data that has been converted where possible from the data based on NACE Rev. 1.1. These tables only show the production data. To use the database that contains both production and related trade data, please click on "Database" in the box to the left. Prodcom Annual Data 2009 (updated 04/03/2011) Prodcom Annual Data 2008 (updated 04/03/2011)	Links This document describes how to use the Excel files

4/03/2011	Statistics on the production of manufactured goods Value ANNUAL 2009																			
These tables only show the production data. To use the database that contains both production and related trade data, please click here and																				
PRODCOM Code	Unit	flag EU27	Value EU27	Base EU27	flag EU25	Value EU25	Base EU25	Belgium	Bulgaria	Czech Republic	Denmark	Germany	Estonia	Ireland	Greece	Spain	France	Italy	Cyprus	
ALL VALUES AND VOLUMES ARE EXPRESSED IN THOUSANDS All confidential data and all national estimated data is suppressed (C)=Confidential, (CE)=Confidential Estimated, (E)=Estimated																				
24422330	EUR		615429		EU27-EU02(F)	590229	600	C	C	0	2178	9445	0	0	135947	61197	C	59428	0	C
24422330	EUR		6498799		EU27-EU02(F)	6448799	5000	C	C	0	100198	C	0	C	119301	770425	463016	1267350	0	C
24422330	EUR		221039		EU27-EU02(F)	220829	70	C	0	C	0	20606	0	0	0	0	C	16301	0	C
24422330	EUR		310744			310744		C	0	C	0	C	0	C	0	C	C	68302	0	C

Databáze COMEXT uvádí hodnotu a množství zboží, se kterým se obchoduje mezi státy EU a státy mimo EU; obchod v rámci EU podle členských států, partnera nebo skupiny produktů; podíl EU a různých agregací v rámci EU (eurozóna, EU15, EU 12; EU27 atd.) na světovém obchodu. Většina kódů databáze Prodcom odpovídá jednomu nebo více kódům v externí obchodní klasifikaci označované jako Kombinovaná nomenklatura (KN)²³

Kombinovaná nomenklatura

eurostat		The CN headings with their corresponding Prodcom headings - Year 2009		eurostat	
3917 39 15	Flexible tubes, pipes and hoses, of addition polymerization products, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. those with a burst pressure of >= 27,6 MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg	S		
3917 39 19	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, reinforced or otherwise combined with other materials, seamless and of a length > the maximum cross-sectional dimension, whether or not surface-worked, but not otherwise worked (excl. addition polymerization products, condensation polymerization products and rearrangement polymerization products, and products able to withstand a pressure of >= 27,6 MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg	S		
3917 39 90	Flexible tubes, pipes and hoses, of plastics, reinforced or otherwise combined with other materials (excl. seamless or cut to length only; tubes with a burst pressure of >= 27,6 MPa)				
22.21.29.50	Plastic tubes, pipes and hoses (excluding artificial guts, sausage skins, rigid, flexible tubes and pipes having a minimum burst pressure of 27.6 MPa)	kg	S		

Příklad: Profilování přímo dotčeného sektoru/trhu (průmysl hliníku)

Hliník, nejhojnější kov v zemské kůře, je relativně homogenní produkt. Má specifické vlastnosti (nemagnetický, odolný vůči korozi...), díky kterým se jedná o strategický vstup pro mnoho sektorů od letectví až po stavební vybavení. V počátečních fázích výroby

²³ Dovážené a vyvážené zboží je nutné proclít a je třeba uvést, pod který podnadpis kombinované nomenklatury zboží spadá.

jeho řetězec hodnot zahrnuje dolování, tavení / recyklaci a zušlechťování. Navazující výroba zahrnuje sekundární zpracování a výrobu meziproduktů (válcovny, vytlačovací lis, kolečka a výrobci drátu), [...].

Výrobní fáze je rozdělena do 2 segmentů. Primární hliník je produkován tavením surovin, zatímco sekundární hliník je získáván tavením hliníkového odpadu. Primární (nebo nezpracovaný) hliník se vyrábí třemi samostatnými kroky. Vytěží se bauxitová ruda. Z bauxitové rudy je v závodu následně extrahována alumina (oxid hlinitý), která je expedována do hutě, kde bude vytvořen hliník (slitina) ve formě ingotů, bram,... Sekundární hliník je produkován buď zušlechtěním (spotřební zboží, například plechovky na nápoje, ...), nebo opakovaným tavením (průmyslový odpad) [...].

Sektor je náročný na kapitál, prostředky a energii. Sektor primárního hliníku vyžaduje 15 MWh pro výrobu 1 tuny hliníku, v porovnání s 0,75 MWh pro sekundární produkci s využitím odpadu. [...]

Mezinárodní institut pro hliník uvádí, že v roce 2010 bylo na světě s výjimkou Číny 117 společností tavících primární hliník. 21 z těchto hliníkových hutí se nachází ve státech EU27, dalších 7 v Norsku a 4 na Islandu. Těžbu a zpracování ovládá malý počet nadnárodních společností, které jsou dále různými způsoby integrovány do navazujících fází výroby. V EU dominuje sektoru šest společností; tři největší sídlí mimo EU (Hydro, Rio Tinto/Alcan a Alcoa [...]).

Ceny za vstupy surovin a primární produkty jsou nastaveny nebo odkazovány prostřednictvím londýnské burzy kovů (London Metals Exchange, LME), šanghajské burzy kovů nebo chicagské burzy. Ostatní nákladové faktory se obvykle stanovují místně.

Ukázkový text vychází mimo jiné z dokumentu Ecorys (2011) & CE Delft (2008)

Mimo příkladů výše máte k dispozici spoustu jiných databází s užitečnými informacemi podle sektorů, které lze také použít pro sektorovou analýzu. Můžete použít tabulku EU bodového hodnocení investic do výzkumu a vývoje (EU Industrial R&D Investment Scoreboard) pro inovace, údaje z Evropského šetření pracovních sil a podobné zdroje. Další příklady naleznete v příloze 2.

Krok 9: Poskytnutí údajů o nepřímo dotčených sektorech

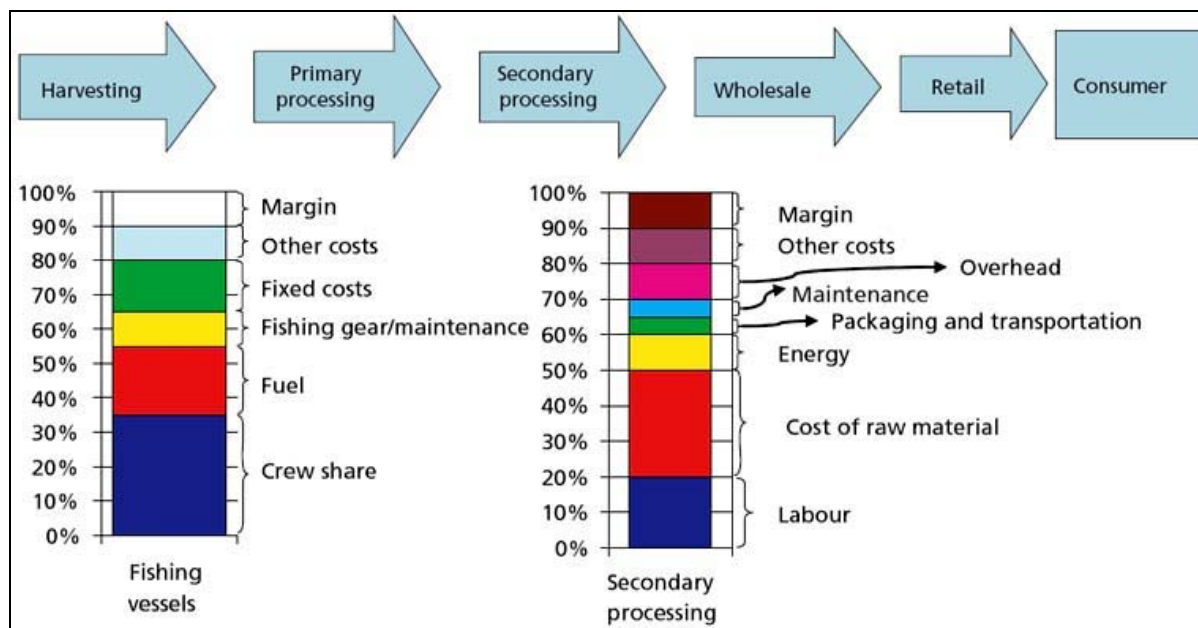
Pokud z kvalitativního screeningu vyplývají významné nepřímé vlivy (pozitivní nebo negativní), doporučujeme provést kroky výše pro ostatní sektory v rámci hodnotového řetězce nebo mimo něj, který může být nejvíce dotčen. V tomto případě může tým PD použít svou intuici nebo se spolehnout na systematictější metody, jako je analýza vstupu a výstupu a mapování a profilování hodnotového řetězce. Užitečné informace k mapování a profilování hodnotového řetězce naleznete online na:

<http://myintracomm.ec.europa.eu/entr/howwemanage/decisionmaking/Pages/default.aspx>

Krok 10: Kvantifikace dalších nákladů na zajištění shody anebo operačních²⁴ nákladů souvisejících s posuzovanou iniciativou

Tento krok je kvantitativním protějškem kroku 5. Je-li to proveditelné, lze jej použít k provedení profilování sektoru s rozpisem celkových nákladů jako v následujícím případě, který se týká odvětví mořských plodů:

Příklad: Struktura nákladů (odvětví mořských plodů) z internetové stránky www.fao.org

Je-li to proveditelné a úměrné, tento typ popisu struktury nákladů doplňuje odpovědi kroku 5 k podpoře pochopení důležitosti kladných a záporných dopadů, které jsou zde identifikovány.²⁵ Navíc společně s dostatečně podrobným rozpisem sektorů naleznete v tabulkách vstupů a výstupů popisy struktury nákladů.²⁶

Krok 11: Kvantifikace očekávaných dopadů na schopnost dotčených firem inovovat

Tato analýza bude v ideálním případě zahrnovat několik vstupních a výstupních ukazatelů inovací v sektoru. Ukazatele v rámci Evropské tabulky inovačních ukazatelů²⁷ představují vhodný výchozí bod. Údaje naleznete na webu Community Innovation Statistics (CIS):

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/cis>

²⁴ Jak je uvedeno v kroku 5 výše, další operační náklady jsou dodatečné výrobní náklady (na meziprodukty nebo služby a faktorové vstupy), které vyplývají z nového nařízení, ale přímo nesouvisí se shodou s tímto nařízením.

²⁵ Pokyny pro PD (kapitola 10, str. 46-60) obsahují podrobný návod k posouzení nákladů na povinnosti týkající se poskytování informací (standardní nákladový model EU).

²⁶ Eurostat Manual of Supply, Use and Input-Output Tables (2008), kap. 11

²⁷ Navštivte web <http://www.proinno-europe.eu/metrics>

Tato a ostatní související databáze by mohly pomoci vytvořit kvantitativní posouzení, které by navázalo na dopady stanovené v kroku 6. Data lze také získat z průmyslové komory odpovídajícího sektoru. Je-li to potřeba, taková komora může typicky poskytnout publikace a data a může vám pomoci předvídat budoucí dopady politické možnosti na schopnost sektoru inovovat. Další nápady naleznete v oddílu 8.5 příloh k pokynům pro PD.

Krok 12: Kvantifikace očekávaných dopadů na mezinárodní konkurenceschopnost dotčených sektorů

Pokyny pro PD poskytují návod ke kvalitativnímu posouzení pravděpodobného dopadu návrhu na mezinárodní obchod a investiční toky (přílohy k pokynům pro PD, oddíl 8.7). Účelem tohoto posledního kroku posouzení z hlediska konkurenceschopnosti je nabídnout podporu:

1. při uplatňování oddílu 8.7 pokynů pro PD dotčeným sektorům, a
2. při kvantifikaci očekávaných dopadů na mezinárodní konkurenceschopnost sektorů.

K dispozici je mnoho standardních indexů, které mají odrážet mezinárodní pozici ekonomiky a jejích firem. Příklady nejčastěji používaných indexů:

- *Poměr přílivu zásob zahraničních přímých investic k přidané hodnotě* uvádí příspěvek FDI k tvorbě kapitálu a signalizuje atraktivitu hostitelské země.
- *Poměr odlivu zásob zahraničních přímých investic k přidané hodnotě* je ukazatel firemní síly, kdy se firmy vydávají do zahraničí za účelem využití příležitostí zahraničních trhů a prostředků.
- Podíly na exportním trhu ukazují, jaká část celkového světového exportu odpovídá exportu konkrétní země pro jednotlivá odvětví. Odráží schopnost reagovat na vnější poptávku nebo otevření nových trhů v přímém srovnání s mezinárodními konkurenty.
- Index RCA (odhalená komparativní výhoda) porovnává podíl exportu daného odvětví na celkovém exportu výroby EU s podílem exportu v rámci stejného odvětví, který však náleží skupině referenčních zemí.
- Index RTB (relativní obchodní bilance) porovnává obchodní bilanci konkrétní komodity s celkovým objemem trhu, vývoz plus dovoz.
- Index RULC (relativní jednotkové náklady práce) měří mzdové náklady v daném odvětví ve vztahu k jeho produktivitě (jednotkové mzdové náklady) a k odpovídajícímu indexu v jiné zemi.

Zatímco indexy RCA a RTB odráží pozici jednotlivých odvětví na světovém trhu, RULC odráží schopnost zachování konkurenceschopnosti. Změny těchto indexů ukážou, ve kterých odvětvích si Evropa vytváří komparativní výhodu nebo nevýhodu. Tyto indexy je však třeba vykládat opatrně: ze souhrnného hlediska může ztráta konkurenceschopnosti v individuálním odvětví odrážet výborný výkon vývozu ostatních domácích odvětví. Například přijetí eura může zhoršit konkurenční pozici daného odvětví, ale může také odrážet výrazný růst

produktivity v ostatních odvětvích, a tedy také významný vývoz a zvyšující se poptávku po euru.

Další otázkou je domácí obsah exportu. Například všechny země, ve kterých probíhá montáž elektroniky, zaznamenají vysoký podíl exportu elektroniky, který nebude odrážet aktuální strukturu výroby země a jeho výsledkem bude umělé nafouknutí indexu RCA.

Komparativní výhodu lze prozkoumat pomocí obchodních toků s využitím indexu odhalené komparativní výhody (RCA), který měří rozsah, ve kterém se EU specializuje na daný sektor. Pro každý sektor v EU se vypočítává podíl exportu na celkovém exportu EU a tento je následně porovnán s podílem světového exportu sektoru na celkovém světovém exportu. Pro daný sektor platí, že index RCA s hodnotou větší než 1 udává, že se jedná o sektor, ve kterém EU exportuje relativně více než je světový průměr, což lze vyložit tak, že v tomto sektoru má Evropa komparativní výhodu.

Příloha 2 obsahuje delší seznam zdrojů dat a ukazatelů, který lze použít k hodnocení konkurenceschopnosti průmyslu EU na světovém trhu. Naleznete zde také odkazy na statistické dokumenty nebo weby uvádějící hodnoty těchto indexů. Například statistické přílohy k výroční „zprávě o konkurenceschopnosti Evropy“ (ECR) poskytují provozní definici a související údaje za posledních 10 let na úrovni sektoru.

Příloha č. 1

Ukázky kvalitativního screeningu dopadů na konkurenceschopnost

1. Politická iniciativa: Zákaz nebezpečných látek

Určité látky nebo produkty mohou mít nebezpečné vlastnosti. To vyžaduje řádné řízení rizik, které zvaží výhody a náklady související s těmito látkami používanými v procesu výroby nebo uváděnými na trh. V závislosti na závažnosti rizika může zákaz látky představovat politickou možnost. Pokud se riziko týká hlavně bezpečnosti práce, může zákaz používání látky v procesu výroby představovat politickou možnost. Pokud je riziko spojeno s látkou obsaženou v koncovém produktu (bezpečnostní riziko produktu), lze zvážit zákaz uvádění na trh na území Evropy.

Přímé vlivy

Pokud evropské firmy již nesmí látku používat (zákaz týkající se bezpečnosti při práci), ztratí obchodní příležitost na evropském trhu a na exportních trzích. Tento typ zakazu by poskytl konkurenční výhodu výrobcům mimo EU, protože ti by dále mohli prodávat produkt v Evropě a také ve zbylých částech světa bez závažnější restrukturalizace výrobního procesu.

Pokud evropské firmy již nesmí látku uvádět na trh (zákaz „uvádění na trh v Evropě“), mohou látku v Evropě stále vyrábět za účelem exportu, zatímco výrobci mimo EU by přišli o evropský trh. Protože domácí trh má pro (evropské) výrobce obvykle zvláštní důležitost, mohou evropští výrobci přijít o úspory z rozsahu. Tento vliv však nebude tak závažný jako vliv zakazu látky týkajícího se „bezpečnosti při práci“. Potenciální výhodou je úsilí o inovaci, které zákaz pravděpodobně vyvolá za účelem nalezení náhrady zakázané látky nebo alternativních metod výroby.

Oba typy zakazu by mohly vyvolat další náklady pro klientská odvětví, pokud za podobnou cenu není k dispozici podobná látka. Náhrada by byla zajištěna za vyšší náklady, přičemž se předpokládá, že proces výroby byl zatím nejméně nákladný. Pokud neexistuje podobný vstup, evropské klientské společnosti budou muset změnit své směsi a produkty, což obvykle vyžaduje další úsilí v oblasti výzkumu a vývoje.

Pokud klientské společnosti nenajdou podobný vstup za podobnou cenu, budou muset změny své ceny. Následně by mohlo dojít k poklesu jejich prodeje, pokud existuje náhradní látka a pokud pro jejich zákazníky přechod k jinému dodavateli nepředstavuje vysoké náklady. Aby k této situaci nedošlo, společnosti by také mohly snížit své marže. Nižší objem prodeje nebo snížená ziskovost mohou ohrozit jejich dlouhodobou schopnost přežít.

Nepřímé (sekundární) vlivy

Hledání náhrad přináší nové obchodní příležitosti pro firmy, které tyto náhrady vyrábějí a prodávají. Tyto nové obchodní příležitosti by měly mít stejný rozsah jako příležitosti, k jejichž ztrátě dojde v důsledku zakazu, za předpokladu, že náhrada nabízí stejné výsledky při stejných nákladech. Samozřejmě to závisí na tom, zda bude náhrada vyráběna v Evropě nebo mimo ni.

Pokud má náhrada horší výsledky než zakázaná látka, výhody pro spotřebitele klesnou a na této straně dojde ke ztrátě.

Další méně výrazné vlivy mohou přijít z méně očekávaných zdrojů. Například hledání náhrad v zahraničí může podpořit internacionalizaci malých a středních podniků zdokonalením jejich vícejazykových dovedností a kontaktů. Zdokonalení interních jazykových dovedností v širokém slova smyslu znamená krátkodobé náklady navíc, ale později také eventuální výhodu při vstupu na zahraniční trhy a při přístupu k zahraničním zákazníkům.

Méně poškozující možnost

- Zjistěte, zda je absolutní zákaz nezbytný a úměrný, protože mohou být k dispozici méně radikální možnosti řízení rizik, například lepší informování zákazníků, omezení prodeje na zákazníky z oboru nebo lepší řízení rizik na pracovišti. Bylo by například úměrným řešením zakázat látku používanou pro povrchovou úpravu čoček používaných v lékařských přístrojích vzhledem k tomu, že je používáné množství malé a čočky jsou uzavřeny uvnitř stroje, a je tak zamezeno kontaktu s obsluhou?
- Nabídněte přechodné období, které zohledňuje cyklus vývoje dotčených produktů a výrobní procesy, pokud odvětví souhlasí, že bude lépe informovat a proškolí osoby, které rizikové produkty vyrábějí a používají.
- Povolte použití či prodej stávajících zásob.

2. Politická iniciativa: Omezení inzerce zaměřené na děti

Cílem zákazu „inzerce zaměřené na děti“ je ochrana dětí (a jejich rodičů) před manipulací, během které si nejsou vědomi účinků inzerce. Tento zákaz vychází z filozofie, že nejlepším řešením, jak se takové manipulaci vyhnout, je přímo ji zakázat.

Přímé vlivy

V případě zakázání inzerce určené dětem musí firmy, které prodávají produkty pro děti (například hračky, pití, sladkosti a jídlo), identifikovat alternativní a potenciálně méně účinné formy komunikace a marketingu a upravit svůj příděl do rozpočtu na marketing. Pokud neuspějí, preference spotřebitelů (dětí a jejich rodičů) se změní (dětí se již nebudou tolik zajímat o produkty, na které se zákaz vztahuje) a dojde k poklesu prodeje.

Po přechodnou dobu budou takového zákazu využívat osoby a produkty, které se již na trhu vyskytují, a to na úkor nových subjektů a produktů. Tím by mohlo dojít ke zpomalení inovace v tomto segmentu produktů.

Nepřímé vlivy

Nepřímé vlivy je obtížné identifikovat, protože na začátku nevíme, jak účinná inzerce zacílená na děti vlastně je. Pokud je velmi účinná, tj. na daný produkt je vyčleněn vyšší rozpočet, bude hlavně záviset na tom, jak cílová skupina svůj rozpočet utratí, když už na tuto inzerci vynaložen nebude.

Méně poškozující možnost

- Povolení inzerce, ale přísné omezení formy a obsahu (včetně zakázaných sdělení).

3. Politická iniciativa: Omezení maximální výše poplatků za roaming mobilních telefonů

Vysoké ceny roamingu jsou zlatým dolem pro operátory mobilních telefonů. Znamenají však nadměrné náklady pro spotřebitele a zhoršují konkurenceschopnost odvětví EU, která by mohla využít výhod rozvinutí přeshraniční spolupráce. Úroveň přeshraniční spolupráce závisí mimo jiné na úrovni transakčních nákladů. Roaming je pro tyto činnosti často nezbytný. Pokud jsou ceny roamingu vysoké, transakční náklady jsou také vysoké. Proto velké množství odvětví a firem EU dále působí lokálně a nevyužívá plně výhod vnitřního trhu. Rozdělení prostředků určitě není optimální. Výhody z rozsahu nejsou využívány. Tímto dochází ke snížení nákladové a cenové konkurenceschopnosti.

V takovém případě by mělo být cílem činnosti EU stimulovat rozvoj konkurence na tomto trhu (snížení vyjednávací schopnosti dominantních poskytovatelů mobilních služeb). Tato stimulace by mohla být provedena nastavením maximálního poplatku za konkrétní roamingové služby v rámci Společenství (eurotarif) anebo nabídnutím zákazníkům možnosti odhlášení od roamingových služeb nabízených operátorem v rámci balíčku (oddělení).

Vlivy na firmy a dopad na konkurenceschopnost

Stanovení maximální ceny a zrušení balíčků neovlivňuje dostupnost ani náklady vstupů pro operátory mobilních telefonů, ale přímo ovlivňuje jejich komerční procesy (ceny a marketing). Tato opatření by měla zvýšit konkurenční tlaky, sblížit ceny a úrovně nákladů a zlepšit konkurenceschopnost cen jejich obchodních klientů.

Ztráta výnosů a ziskovosti by mohla nepřímo ovlivnit schopnost sektoru investovat do síťové infrastruktury a inovací. Někteří operátoři samozřejmě tvrdili, že vysoké zisky z roamingových poplatků byly způsobem k financování obou činností. Argumentovali, že bez tohoto zdroje příjmu by společnosti neměly prostředky k vytvoření nových trhů a jejich pozice na globálním trhu by byla oslabena (možná ztráta externí konkurenceschopnosti).

Tyto politické možnosti by také mohly různými způsoby ovlivnit strukturu tohoto odvětví, například kdyby výrazněji dopadly na menší, nezávislé nebo nově založené operátory. Platí, že náklady vstupu na trh jsou vysoké z důvodu nákladů na síť infrastruktury, ale to nijak nesouvisí se stanovením limitu cen. Někteří z těchto operátorů by mohli z trhu odejít, pokud je typ omezení cen a zrušení balíčků technicky obtížný nebo nákladný na implementaci. Zvláště menší operátoři by mohli čelit riziku stlačení cen. Noví operátoři a potenciální subjekty nově vstupující na trh by také nemohli využít vysoké marže k uhrazení nákladů na infrastrukturu, což by de facto chránilo dlouhodobě zavedené subjekty. Za takových okolností by tato politika posílila oligopolistickou povahu tohoto odvětví. Malé a střední podniky v ostatních sektorech však budou výhod využívat.

Očekává se, že stanovení maximální výše cen a zrušení balíčků bude mít pozitivní dopad na konkurenceschopnost evropského průmyslu obecně. Zrušení balíčků roamingových služeb by zvláště dále zvýšilo vyjednávací schopnost, protože mezi velmi velkými uživateli jsou firmy.

Zajištění lepších cen roamingu by mělo automaticky zlepšit nákladovou konkurenceschopnost odvětví EU.

Méně poškozující možnost

- Nastavte eurotarif na úroveň, která garantuje dostatečnou marži pro pokrytí nákladů na inovace.
- Kdykoli je to možné, upřednostněte chráněný přístup k hornímu limitu na základě nákladů (protože první možnost ponechá více prostoru pro stanovení cen tržními silami).
- Využijte modality, které neznevýhodňují menší, nezávislé nebo nově založené operátory aktivní na trhu EU.
- Pokud dvě politické možnosti nabízejí pro odvětví EU obecně srovnatelné výhody, vyberte možnost, která je pro celkové zisky cílového odvětví nejméně škodlivá.
- Pokud se omezení ceny zachová, počítejte s posouzením dopadu na konkurenceschopnost evropských operátorů na trhu EU a v zahraničí, a to relativně krátce po implementaci omezení cen (k zabránění nevratného poškození odvětví).
- Pokud se maximální cena zachová, počítejte s ustanovením o konci účinnosti (z důvodu velmi zvláštní a omezující povahy tohoto nástroje Komise posoudí, zda je ve světle vývoje na trhu nutné rozšířit platnost za hranice stanoveného období).

Příloha č. 2

Zdroje dat pro kvantitativní analýzu

1. Klíčové klasifikace pro průmyslové činnosti a produkty

Klasifikace a nomenklatury EU

- CN (kombinovaná nomenklatura)
<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2010:284:SOM:EN:HTML>
Klasifikace EU zavedená v roce 1988 a používaná pro účely celních tarifů zahraničního obchodu (dovážené a vyvážené zboží je nutné proclít a je třeba uvést, pod který podnadpis kombinované nomenklatury zboží spadá); kategorie jsou identifikovány osmimístným kódem, který se skládá z kódu HS (viz níže) a 2 dalších číslic vytvořených pro potřeby Společenství.
- CPA – Statistical Classification of Products by Activity in the European Economic Community (Statistická klasifikace produktů podle činnosti v EHS)
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=CPA_2008&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=20701907&StrLayoutCode=HIERARCHIC
- NACE – Nomenclature statistique des Activités économiques dans les Communautés Européennes
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/nace_rev2/introduction
Statistická klasifikace ekonomických činností Evropského společenství používaná agenturou Eurostat a členskými státy. Pomáhá identifikovat ekonomické činnosti, které budou zahrnuty do hodnotového řetězce (fáze mapování), a kódy nezbytné k získávání údajů z databáze PRODCOM a jiných databází EU.
- Seznam databáze PRODCOM
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=PRD_2010&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC
Produktům je přiřazen osmimístný kód databáze Prodcum; první 4 číslice odpovídají kódu NACE ekonomického sektoru, který produkt obvykle vyrábí. Seznam zahrnuje přibližně 4000 kategorií produktů.

Mezinárodní klasifikace a nomenklatury

- HS (Harmonizovaný systém popisu komodit a kódování)
http://www.wcoomd.org/home_hsoverviewboxes_tools_and_instruments_hsnomenclature.htm
Vytvořený pod patronátem Světové celní unie (WCO) pro klasifikaci produktů, se kterými se obchoduje; zahrnuje přibližně 5000 skupin komodit identifikovaných šestičíslným kódem.
- ISIC – Mezinárodní standardní klasifikace všech ekonomických činností (rev. 4)
<http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=27&Lg=1>
Systematická klasifikace vytvořená statistickým úřadem USA na základě kritérií, jako je vstup, výstup a používání vyráběných produktů a charakter výrobního procesu. Pomáhá mapovat hodnotový řetězec a připravovat shromažďování dat ohledně konkurentů EU díky referenčním tabulkám s kódy NACE.
- SITC – Standardní mezinárodní klasifikace zboží (rev. 4)
<http://unstats.un.org/unsd/trade/sitcrev4.htm>
Klasifikace obchodních činností harmonizovaná pro mezinárodní srovnávání. Pomáhá mapovat hodnotový řetězec a připravovat shromažďování dat ohledně konkurentů EU díky referenčním tabulkám s kódy NACE; studie dlouhodobých trendů v mezinárodním obchodu s produkty a agregace obchodovaných komodit do tříd, které jsou vhodnější pro ekonomickou analýzu.

2. Klíčové databáze pro hodnocení dopadu na ekonomické činnosti a sektory

Databáze EU

- **AMADEUS**
<http://www.bvdep.com/AMADEUS.html>
Databáze na úrovni firem obsahující komplexní informace o přibližně 19 milionech společností napříč Evropou. Tuto databázi lze použít k výzkumu jednotlivých společností, vyhledávání společností s konkrétními profily a pro obecnou analýzu.
- **BACH – Bank for the Accounts of Companies Harmonised**
<http://www.bachesd.banque-france.fr/>
Agregované a harmonizované informace o finančních výkazech společností z nefinančního sektoru z 11 členských států (AT, BE, DE, DK, ES, FI, FR, IT, NL, PT, SE, UK), Japonska a USA; 3 třídy velikosti firem (malé, střední a velké firmy); 23 sektorů nebo dílčích sektorů na základě NACE; časové řady přibližně 20 let; 95 položek, včetně aktiv, závazků a zisků a ztrát. Používá se k analýze aktiv, závazků, finanční pozice a ziskovosti podniků podle jejich třídy sektoru a velikosti.
- **COMEXT**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/external_trade/data/database
Hodnota (eura) a množství (počet položek, kg, m², m³ atd.) zboží obchodovaného mezi členskými státy a zeměmi mimo EU; podíl EU na světovém obchodu; externí obchod EU, členské státy a hlavní třetí státy podle skupiny produktů SITC; obchod EU podle členských států, partnerů a skupin produktů plus různé agregace EU (eurozóna, EU25, EU27 atd.). Výroční a měsíční data jsou dostupná od roku 1995 dále.
- **EU Industrial R&D Investment Scoreboard (Evropská tabulka hodnocení průmyslových investic do výzkumu a vývoje)**
<http://iri.jrc.ec.europa.eu/reports.htm>
Tato tabulka je nástroj pro porovnávání, který každý rok od roku 2004 poskytuje spolehlivé a aktuální informace o investicích do výzkumu a vývoje a další ekonomická a finanční data (včetně čistého prodeje, zisků, kapitálových investic, využití trhu a počtu zaměstnanců) pro přední světové firemní investory do výzkumu a vývoje (1000 společností působících v EU a 1000 společností působících mimo EU). Údaje ve srovnávací tabulce jsou publikovány v rámci čtyřletých období, aby bylo možné provést další analýzy trendů, například k prozkoumání propojení mezi výzkumem a vývojem a obchodními výsledky.
- **Záznamy o růstu a produktivitě EU KLEMS**
<http://www.euklems.net/>
Pro podrobnou sektorovou produktivitu a celkovou faktorovou produktivitu pro kvantitativní studie zaměřené na technickou změnu odvětví (výroba) až do roku 2007.
- **Vědecká a technologická databáze EU**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/science_technology_innovation/data/database
Údaje o výzkumu a vývoji, inovaci, patentové statistiky, sektory náročné na znalosti, lidské zdroje ve vědě a technologii.
- **EUROFOUND**
<http://www.eurofound.europa.eu/about/index.htm>
Eurofound poskytuje informace, rady a odborné znalosti – o životních a pracovních podmínkách, průmyslových vztazích a řízení změny v Evropě – pro klíčové aktéry na poli sociální politiky EU na základě komparativních informací, výzkumu a analýzy.
- **Evropské šetření pracovních sil (EU LFS)**
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/lfs>
EU LFS je velký výběrový průzkum domácností poskytující čtvrtletní výsledky o zapojení do pracovního procesu lidí ve věku 15 let a výše a o osobách mimo pracovní sílu. Všechny definice platí pro osoby ve věku 15 let a více, které žijí v soukromých domácnostech. Osoby vykonávající povinnou vojenskou nebo civilní službu nejsou do cílové skupiny průzkumu zařazeny a zařazeny nejsou ani osoby v institucích a kolektivních domácnostech.
- **PRODCOM**
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/prodcom/data/tables_excel

Statistika o produkci zboží ve členských státech, měřené podle hodnoty (eura) a objemu (kg, m², počet položek atd.) a klasifikované podle seznamu Prodcom (viz klasifikace).

- **SBS – Strukturální obchodní statistiky**

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/data/database

Popisuje chování (strukturu, chování a výsledky) firem v rámci EU prostřednictvím počtu podniků, počtu zaměstnaných osob; obrát, přidanou hodnotu, investice, produktivitu, podíl malých a středních podniků na přidané hodnotě a zaměstnanosti. Pokrývá průmysl, obchod a služby (data jsou k dispozici pro státy EU-27 a pro členské státy). Statistiku lze rozepsat až na velmi podrobnou sektorovou úroveň (několik stovek ekonomických činností na základě klasifikace NACE). SBS neshromažďuje informace o vnějším obchodu (viz COMEXT) ani o výrobě specifických produktů (viz PRODCOM). Pomáhá získat odpovědi na otázky týkající se úrovně specializace EU, citlivosti sektoru, jeho strategické důležitosti nebo stupně internacionalizace (Jaké země EU jsou relativně specializované na výrobu určitého typu vybavení? Jak produktivní je určitý sektor a jak se mu vede s ohledem na provozní ziskovost? Kolik bohatství a kolik pracovních míst se vytvoří v rámci činnosti? Kolik podniků podle zdrojů a ekonomické činnosti?)

Mezinárodní databáze

- **Databáze COMTRADE / UN s mezinárodními obchodními statistikami**

<http://comtrade.un.org/db/>

Více než 1,75 miliardy obchodních záznamů od roku 1962 a analytické tabulky s obchodními hodnotami a indexy pro jednotlivé státy a regiony.

- **Statistiky a bilance IEA (Mezinárodní energetická agentura)**

<http://www.iea.org/stats/index.asp>

Pro ceny energií, ceny fosilních paliv atd.

- **Platební bilance IMF (Mezinárodní měnový fond)**

www.imf.org/external/np/sta/bop/bop.htm

- **OECD.Stat**

<http://stats.oecd.org/index.aspx?lang=en> a <http://www.oecd-ilibrary.org/statistics>

„Industry and Service Statistics“, „Structural Analysis (STAN) Databases“ včetně databází vstupů a výstupů; „Structural and Demographic Business Statistics (SDBS)“ včetně strukturálních obchodních statistik na ekonomický sektor; International Trade by Commodity Statistics (ITCS); „Productivity Levels and GDP per capita“ pro členy OECD. Obsahuje údaje o hlavních konkurentech EU pro hodnocení mezinárodní konkurenceschopnosti EU.

- **UNCTAD**

<http://www.unctad.org/Templates/Page.asp?intItemID=5156&lang=1>

Pro údaje o přímých zahraničních investicích pro posouzení dovozu a přijetí technické změny prostřednictvím kapitálových investic.

3. Ukazatele konkurenceschopnosti odvětví na světovém trhu

Změny v těchto ukazatelích ukazují, že odvětví EU si vyvíjejí komparativní výhodu nebo nevýhodu. Tyto ukazatele je však třeba vykládat opatrně: ze souhrnného hlediska může ztráta konkurenceschopnosti v individuálním odvětví odrážet výborný výkon vývozu ostatních domácích odvětví. Například přijetí eura může zhoršit konkurenční pozici daného odvětví, ale může také odrážet výrazný růst produktivity v ostatních odvětvích, a tedy také významný vývoz a zvyšující se poptávku po euru.

- **Reálný efektivní kurz (REER)**

Hodnota REER nebo také „relativní cenové a nákladové ukazatele“ slouží k hodnocení cenové a nákladové konkurenceschopnosti země (či oblasti v rámci země) ve srovnání s jejími hlavními konkurenty na mezinárodních trzích. Odpovídá hodnotě nominálního efektivního kurzu (NEER) redukováného vybranými faktory redukce ceny nebo nákladů.

- **Relativní obchodní bilance (RTB)**
Měří obchodní bilanci poměrnou k celkovému obchodu v sektoru.
- **Relativní jednotkové náklady práce (RULC)**
Měří náklady na práci v daném odvětví ve vztahu k jeho produktivitě (jednotkové náklady na práci) a k odpovídajícímu indexu v jiné zemi.
- **Sektorové indexy ULC**
Mohou odhalit zajímavé vzorce související se specializací v důsledku mezinárodního obchodu. Pokud existuje sektor, ve kterém má země komparativní výhodu, mzdy by měly růst pomaleji než produktivita, a mělo by tedy dojít ke snížení hodnoty indexu ULC. V důsledku toho mohou indikátory ULC ukazovat na komparativní výhody a nevýhody mezi našimi obchodními partnery bez zohlednění obchodních toků.
- **Odhalené komparativní výhody (RCA)**
Měří rozsah, ve kterém se EU specializuje v daném sektoru. Pro každý sektor v EU se vypočítává podíl exportu na celkovém exportu EU a tento je následně porovnán s podílem světového exportu sektoru na celkovém světovém exportu. Pokud je index RCA pro daný sektor > 1 , EU exportuje relativně více než je světový průměr, což značí komparativní výhodu. Pokud je index RCA pro EU-27 < 1 a v průběhu doby se snižuje, značí to zhoršující se komparativní výhodu (např. textilní průmysl, index RCA klesl od roku 1996 do 2006 z hodnoty 0,82 na hodnotu 0,64).

4. Literatura

Podle (průmyslového) sektoru nebo trhu

Nedávné studie poskytující obsáhlé informace o určujících faktorech pro konkurenceschopnost v sektoru.

- Evropská komise, *EU industrial structure 2011 – Trends and performance* (Generální ředitelství pro podniky a průmysl)
http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemshortdetail.cfm?item_id=3934
Analýza konkurenceschopnosti ekonomiky EU ze sektorální perspektivy; vzhled to relativního výkonu jednotlivých odvětví.
- Sectoral Growth Drivers and Competitiveness in the European Union (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/documents/index_en.htm
Data ze sektorů z let 1995-2004 o přidané hodnotě, odpracovaných hodinách, produktivitě, maržích, hodnotě RCA, FDI, výzkumu a vývoji, podnikové demografii, regulačním dopadu, otevřenosti.
- Letecký a kosmický průmysl
 - o Aerospace (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/aerospace/files/aerospace_studies/aerospace_study_en.pdf
Data a analýza z leteckého průmyslu (pozn: nezahrnuje vesmír).
 - o Global Monitoring for Environment and Security GMES downstream market (2008)
http://ec.europa.eu/gmes/pdf/studies/gmes_ds_final_report.pdf
Data o nižším zaměstnání, výnosech, růstu a regulačním dopadu podle GMES.
 - o European Global Navigation Satellite System-based industry (připravuje se)
Data a analýza z odvětví GNSS.
- Biotechnologický průmysl

- o The financing of biopharmaceutical product development in Europe (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/biotechnology/files/docs/financing_biopharma_product_dev_en.pdf
 údaje o kapitálu (vlastní kapitál, spekulativní kapitál, veřejné fondy) dostupném pro vývoj nových produktů v biofarmaceutickém průmyslu.
 - o Competitiveness of the European biotechnology industry (2007)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/biotechnology/files/docs/biotech_analysis_competitiveness_en.pdf
 data o zaměstnanosti, patentech, nových společnostech, výzkumu a vývoji a jeho financování, přístupu k financím v biotechnologickém průmyslu.
- Odvětví keramiky
 - o Ceramics industry (2008)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/finalreport_ceramics_131008_en.pdf
 Údaje o výrobě, zaměstnanosti, produktivitě, ziskovosti, obchodu, struktuře a distribuci velikosti firem v odvětví keramiky.
- Sektor stavebnictví
 - o Construction sector: Sustainable competitiveness of the construction sector (2011)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/construction/files/compet/sustainable_competitiveness/ecorys-final-report_en.pdf
 Údaje o obrátu a přidané hodnotě, zaměstnanosti, struktuře, charakteristice produkce sektoru stavebnictví.
- Sektor obrany
 - o Study on the impact of emerging defence markets and competitors on the competitiveness of the European defence sector (2010)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/files/study_defence_final_report_en.pdf
 Přehled trhů obrany v Brazílii, Rusku, Indii, Číně a Jižní Korei a jejich důležitost pro konkurenceschopnost odvětví obrany EU.
 - o Study on the competitiveness of European SMEs in the defence sector (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/files/2009-11-05_europe_economics_final_report_en.pdf
 Údaje o obrátu, zaměstnanosti, výzkumu a vývoji, obchodu malých a středních podniků EU v sektoru obrany.
- Odvětví ekologie
 - o Eco-industry (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/eco-industries/index_en.htm
 Údaje o obrátu, zaměstnanosti, struktuře, produktivitě, ziskovosti, obchodu, demografii firem, regulačních bariérách, investicích, přístupu k financím v ekologických odvětvích EU.
- Energeticky náročná odvětví v rámci schémat obchodování s emisemi
 - o Ecorys (2011), *Competitiveness of European companies in the context of greater resource efficiency*
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/sustainable-industry/sustainable-industry-forum/files/2_ecorys_berg_en.pdf
 Analýzy měřítek, hnacích faktorů a bariér účinnosti prostředků v devíti sektorech.
 - o Studie DTI / Idea / Ecorys (připravuje se)
 - o Wuppertal Institute (2007), *The relationship between resource productivity and competitiveness*

- Potravinářský průmysl
 - Competitiveness of the European food industry: an economic and legal assessment (2007)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/competitiveness_study_en.pdf
Údaje o obratu, přidané hodnotě a výdajích na výzkum a vývoj. Analýza kompetitivní pozice potravinářského průmyslu EU.
 - Impact of the increased use of biofuels on the competitiveness of the EU food industry (2007)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/competitiveness/biofuelsstudy_finalreport_en.pdf
Údaje a informace o struktuře dílčích sektorů bionafy a ethanolu produkovaného z cukru a částí potravinových řetězců využívajících obilniny a olejnatá semena. Diskuse na téma hlavních určujících faktorů změny.
 - Konkurenceschopnost evropského masného průmyslu (připravuje se)
- Sektor plynových spotřebičů
 - Gas appliances sector (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/pressure-and-gas/files/study_competitiveness_eu_gas_appliances_final_en.pdf
Údaje o obratu, zaměstnanosti, obchodu, regulačních podmínkách, distribuci a trzích, konkurentech, indexu RCA v sektoru plynových spotřebičů EU.
- Sklářský průmysl
 - Glass industry (2008)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/finalreport_glass_141008_en.pdf
Údaje o produktivitě, ziskovosti, maržích, obchodu, struktuře a distribuci velikosti firem sklářského průmyslu.
- Průmysl informačních a komunikačních technologií
 - ICT industry: SMEs in the ICT services industry (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/study_report_ict_services_en.pdf
údaje o struktuře, obratu, zaměstnanosti, produktivitě, přidané hodnotě, ziskovosti, obchodu, FDI, podpoře výzkumu a vývoje, obchodních podmínkách, bariérách pro vstup a výstup z trhu, struktuře trhu, regulačních podmínkách pro průmysl služeb informačních a komunikačních technologií v EU.
- Kovodělný průmysl
 - Metalworking and metal articles industries (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/metalworking/mma_final_report_181109_final_en.pdf
údaje o produkci, zaměstnanosti, produktivitě, ziskovosti, struktuře odvětví, distribuci velikosti firem, obchodu, bariérách pro vstup do kovodělného odvětví a odvětví kovových produktů EU.
 - Competitiveness of the EU Non-ferrous Metals Industries (Ecorys, 2011)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/fn97624_nfm_final_report_5_april_en.pdf
Kapitoly zprávy se věnují základním faktům odvětví, klíčovým otázkám souvisejícím s konkurenceschopností odvětví a strategickým vyhlídkám a politickým možnostem. Využívá poznatky Komise a aktérů a asociací v odvětví.
 - Steel industry (2008)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/files/final_report_steel_en.pdf

Údaje o struktuře, regulačních podmínkách, vyhlídkách trhu, vstupech, zaměstnanosti, vývoji cen, hodnotovém řetězci ocelářského průmyslu EU.

- Farmaceutický průmysl
 - Pharmaceutical industry (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/healthcare/competitiveness/monitoring/index_en.htm
Údaje o obratu, zaměstnanosti, struktuře nákladů, přidané hodnotě, produktivitě, ziskovosti, struktuře odvětví, distribuci velikosti firem, obchodu, bariérách vstupu, návratnosti investic, výzkumu a vývoji ve farmaceutickém odvětví
- Bezpečnostní průmysl (vybavení a služby související s bezpečností výroby)
 - Security industry (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/security/files/study_on_the_competitiveness_of_the_eu_security_industry_en.pdf
Údaje o obratu, velikosti trhu, konkurentech, hlavních hnacích faktorech v bezpečnostním odvětví EU.
- Sektory služeb
 - Services sectors (2008)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/documents/index_en.htm
Údaje o zaměstnanosti, obratu, přidané hodnotě, produktivitě, vstupech, distribuci velikosti firem, vstupech ve vybraných odvětvích služeb EU (průmyslové čištění, soukromé zabezpečení, soukromé personální agentury, konzultace v oborech architektury, inženýrství a techniky, logistika, počítačové a související služby, správa budov).
- Loďařský průmysl
 - Shipbuilding industry (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/maritime/files/fn97616_ecorys_final_report_on_shipbuilding_competitiveness_en.pdf
Údaje o struktuře, regulačních podmínkách, konkurentech, indikátorech souvisejících s produkcí, přidané hodnotě, produktivitě, maržích, obchodu, zaměstnanosti, mzdových nákladech, vstupech, výzkumu a vývoji a inovacích, přístupu k financím, podílech loďařského průmyslu EU na trhu.
- Odvětví cestovního ruchu
 - Study on the competitiveness of the EU tourism industry (2009)
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/files/studies/competitiveness/study_on_tourism_competitiveness_2009_en.pdf
Údaje o ziskovosti, velikosti trhu, regulačních podmínkách odvětví cestovního ruchu v EU.
 - The Travel & Tourism Competitiveness Report (2009)
http://www3.weforum.org/docs/WEF_GCR_TravelTourism_Report_2009.pdf
Údaje jednotlivých zemí o regulačních podmínkách, udržitelnosti životního prostředí, bezpečnosti a zabezpečení, zdraví a hygieně, stanovení priorit cestování a turistiky, infrastruktury letecké a pozemní dopravy, turistické infrastruktury, infrastruktury ICT, konkurenceschopnosti cen, lidských zdrojích, náklonnosti k cestování a cestovnímu ruchu, přírodních a kulturních zdrojích.

Obecné zprávy o EU a mezinárodní konkurenceschopnosti

Pravidelné publikace s obecnými informacemi o konkurenceschopnosti odvětví.

- Evropská komise, *European Competitiveness Report*, výroční publikace GR pro podniky a průmysl
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/competitiveness-analysis/index_en.htm
Statistické přílohy této publikace obsahují sektorová data o výrobě, produktivitě, odpracovaných hodinách, ULC, RCA a relativní obchodní bilanci. Obsah ostatních kapitol se každým rokem mění. Subjekty zabývající se (průmyslovými) sektory jsou uvedeny v rámci sektorových studií.

- Evropská komise, *Member States Competitiveness Performance and Policies* výroční publikace GR pro podniky a průmysl
- Evropská komise, *EU Industrial Structure Report: Trends and Performance*, publikace vydávaná dvakrát ročně GR pro podniky a průmysl
- Evropská komise, *Science, Technology and Competitiveness key figures Report* (GR pro výzkum a inovace)
<http://ec.europa.eu/research/era/docs/en/facts&figures-european-commission-key-figures2008-2009-en.pdf>
 Údaje o výdajích na výzkum a vývoj, financování univerzit, lidské zdroje, vzdělávání, výstup (publikace, patenty), technické exporty, rámcové programy.
- Evropská komise, *Europe's Digital Competitiveness report* (GR pro informační společnost a média)
http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/documents/edcr.pdf
 Údaje a analýza sektoru informačních a komunikačních technologií
- Centre for Global Competitiveness and Performance (2010), *The Global Competitiveness Report 2010-11*, Světové ekonomické fórum
http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf
 Pořadí zemí podle jejich konkurenceschopnosti na základě globálního indexu konkurenceschopnosti (Global Competitiveness Index, GCI) vytvořené pro Světové ekonomické fórum; poprvé použito v roce 2004. GCI zachycuje mikroekonomické a makroekonomické základy národní konkurenceschopnosti prostřednictvím 12 pilířů konkurenceschopnosti. Jedná se o následující pilíře: instituce, infrastruktura, makroekonomické prostředí, zdraví a primární vzdělávání, vyšší vzdělávání a školení, efektivita trhu se zbožím, efektivita trhu práce, vývoj finančního trhu, technologická připravenost, velikost trhu, sofistikovanost obchodu a inovace. Tyto pilíře jsou účinné pro celkovou iniciativu EU zaměřenou na makroekonomické problémy týkající se všech sektorů; poskytují informace o relativní pozici klíčových členských států v porovnání s hlavními konkurenty mimo EU.
- International Institute for Management Development (IMD), *World Competitiveness Yearbook 2011*
http://www.imd.org/research/publications/wcy/wcy_online.cfm
http://www.imd.org/research/publications/wcy/Factors_and_criteria.cfm
 Pořadí národů podle jejich konkurenceschopnosti na základě 20 faktorů: domácí ekonomika, mezinárodní obchod, mezinárodní investice, zaměstnanost, ceny, veřejné finance, fiskální politika, instituční rámec, obchodní legislativa, sociální rámec, produktivita, trh práce, finance, postupy managementu, přístupy a hodnoty, základní infrastruktura, technologická infrastruktura, vědecká infrastruktura, zdraví a životní prostředí, vzdělávání.
- World Bank (2010), *Doing Business 2011 – making a difference for entrepreneurs*
<http://www.doingbusiness.org/reports/doing-business/doing-business-2011>
 Pořadí států podle obchodního prostředí na základě jedenácti indikátorů: zahájení podnikání, získání stavebního povolení, získání úvěru, ochrana investorů, platba daní, obchod přes hranice, registrace majetku, vykonávání smluv, ukončení podnikání, získání připojení k elektrické síti, zaměstnání pracovníků.